Súd:	Okresný súd Spišská Nová Ves
Spisová značka:	11C/17/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu:	7620201401
Dátum vydania rozhodnutia:	10. 02. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Júlia Weiserová
ECLI:	ECLI:SK:OSSN:2022:7620201401.12

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Spišská Nová Ves, sudkyňa JUDr. Júlia Weiserová, v spore žalobcov: 1/ U. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. XXX, 2/ Y. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. XXX, 3/ Ž. Z., rod. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. XXX, 4/ D. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. XXX, 5/ E. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. XXX, 6/ Z. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. XXX, žalobcovia v 4. rade až 6. rade zastúpení zákonným zástupcom - matkou Y. D. (žalobca v 2. rade), všetci právne zastúpení Mgr. Petrom Mešencom, advokátom, Prievozská 1314/39, Bratislava, IČO: 50 287 222, proti žalovaným: 1/ Z. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. XXX, právne zast. JUDr. Vierou Ferčákovou, Košice, Štúrova 20, IČO: 30 689 082 a 2/ Motor Insurers ´ Bureau, Linford Wood House, Capital Drive 6-12, Milton Keynes, MK14 6XT, United Kingdom, zast. Slovenskou kanceláriou poisťovateľov, Bratislava, Bajkalská 19B, IČO: 36 062 235, substitučne zast. MGA IURIS s.r.o., Bratislava, Curková 14, IČO: 47 233 028, v konaní o žalobu o náhradu nemajetkovej ujmy titulom usmrtenia pri dopravnej nehode, takto

r o z h o d o l :

I. Žalovaní v 1. rade a v 2. rade sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť ako náhradu nemajetkovej ujmy
- žalobcovi v 1. rade sumu vo výške 17.000,-Eur,
- žalobcovi v 2. rade sumu vo výške 17.000,- Eur,
- žalobcovi v 3. rade sumu vo výške 5.000,- Eur,
- žalobcovi v 4. rade sumu vo výške 5.000,- Eur,
- žalobcovi v 5. rade sumu vo výške 5.000,- Eur,

a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu žalobcov v 1. až 5. rade zamieta.

III. Žalobu žalobcu v 6. rade zamieta.

IV. Žalobca v 1. rade má nárok na plnú náhradu trov konania proti žalovaným 1, 2. O výške trov bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku.

V. Žalobca v 2. rade má nárok na plnú náhradu trov konania proti žalovaným 1, 2. O výške trov bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku.

VI. Žalobca v 3. rade má nárok na plnú náhradu trov konania proti žalovaným 1, 2. O výške trov bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku.

VII. Žalobca v 4. rade má nárok na plnú náhradu trov konania proti žalovaným 1, 2. O výške trov bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku.

VIII. Žalobca v 5. rade má nárok na plnú náhradu trov konania proti žalovaným 1, 2. O výške trov bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku.

IX. Žalobcu v 6. rade k náhrade trov konania žalovaným v 1. a 2. rade nezaväzuje.

X. Štát nemá nárok na náhradu trov tlmočenia.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobcovia 1, 2 podali dňa 06.03.2020 na tunajšom súde žalobu, ktorou sa dožadovali zaplatenia náhrady nemajetkovej ujmy každý vo výške po 20.000,- Eur.

2. Konštatovali, že boli rodičmi neb. Z. C.P. D., nar. XX.XX.XXXX, ktorá dňa XX.XX.XXXX podľahla zraneniam, ktoré utrpela ako chodkyňa pri dopravnej nehode. Dňa 23.04.2018 žalovaný v 1. rade viedol osobné motorové vozidlo T. V. Z., ev. č. Z. s pravostranným riadením registrované vo Veľkej Británii, pričom v dôsledku neprimeranej rýchlosti vozidla vzhľadom na dopravnú situáciu a miestne pomery nevenujúc pozornosť vedeniu vozidla a sledovaniu situácie v cestnej premávke narazil ľavou prednou časťou motorového vozidla do mal. Z. C. D., ktorá pri dopravnej nehode utrpela ťažké zranenia nezlučiteľné so životom, ktorým toho istého dňa pri prevoze do nemocnice podľahla. Voči žalovanému 1 prebiehalo vyšetrovanie na miestne príslušnom Odbore dopravnej polície, OR PZ Spišská Nová Ves, pod ČVS: ORP-30IDI-SN-2018. Okresný súd Spišská Nová Ves v konaní sp.zn. 3T/121/2018 uznal žalovaného Trestným rozkazom 3T/121/2018-184 zo dňa 25.10.2018 vinným zo spáchania pre činu usmrtenia podľa § 149 ods. 1 Trestného zákona, za čo mu uložil trest odňatia slobody v trvaní deväť mesiacov, pričom mu tento trest podmienečne odložil a určil skúšobnú dobu v trvaní dvadsať mesiacov. Zároveň mu súd uložil trest zákazu činnosti viesť všetky druhy motorových vozidiel v trvaní štyridsaťdva mesiacov. V rámci svojho vyjadrenia v prípravnom konaní si žalobca 1, v pozícii poškodeného, uplatnil nárok na náhradu škody vo výške spolu 1.494,50 Eur a nárok na náhradu nemajetkovej ujmy. Nakoľko bol tento nárok riadne a včas uplatnený, súd ho v tomto nároku svojím výrokom v predmetnom trestnom rozkaze odkázal na civilný proces. Uvedený trestný rozkaz nadobudol právoplatnosť dňa 09.11.2018. Hore uvedené osobné vozidlo žalovaného 1 bolo v čase predmetnej dopravnej nehody registrované vo Veľkej Británii. Vzhľadom k tomu, že žalovaný 1 ani do ukončenia vyšetrovania nepredložil vyšetrovateľovi doklad o platnom povinnom zmluvnom poistení predmetného motorového vozidla, obrátili sa žalobcovia na Slovenskú kanceláriu poisťovateľov za účelom poskytnutia náhrady škody spočívajúcej v úhrade nákladov pri usmrtení mal. dcéry (pohreb, hrobka, pomník, ...) a náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. SKP písomným oznámením zo dňa 15.05.2019 žalobcom uviedla, že ich nároky postupuje na vybavenie spoločnosti, ktorá v zmysle zákona o PZP zastupuje poisťovateľov v medzinárodných inštitúciách zaoberajúcich sa poistením zodpovednosti, ktorou je spoločnosť AVUS International spol. s r.o.. Dňa 21.05.2019 spoločnosť AVUS žalobcom oznámila, že o potvrdenie poistného krytia požiadala zahraničnú poisťovňu. Žalobcovia medzitým doložili spoločnosti AVUS doklady preukazujúce skutočnú úhradu výdavkov spojených s pohrebom mal. dcéry, na čo následne spoločnosť AVUS písomne dňa 03.07.2019 oznámila, že žalovaný 2 zahraničná poisťovňa - Anglická kancelária poisťovateľov Motor Insurers' Bureau odsúhlasila plnenie výdavkov na pohreb v plnom rozsahu. Ohľadne nemajetkovej ujmy však žalovaný 2 uviedol, že tento nárok zamieta v plnom rozsahu, nakoľko tento nárok nie je podľa neho zákonom o PZP krytý. Vzhľadom k tomu, že uplatnené náklady na pohreb žalobcom uhradil žalovaný 2, žalobcovia si svoj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy uplatňujú u tohto subjektu, ktorý kryje škody spôsobené motorovými vozidlami registrovanými vo Veľkej Británii, no bez platného povinného poistenia. Žalobcovia adresovali prostredníctvom spoločnosti AVUS žalovanému 2 dňa 10.07.2019 Vyjadrenie k oznámeniu zo dňa 03.07.2019, v ktorom poukázali na judikatúru Súdneho dvora EÚ, Ústavného súdu SR a Najvyššieho súdu SR, no žalovaný 2, napriek legitímnemu nároku žalobcov, odmietol poskytnúť náhradu nemajetkovej ujmy. Vo svojom oznámení zo dňa 16.08.2019 žalovaný 2 uviedol, že nároky žalobcov ponecháva v celom rozsahu zamietnuté. Žalobcovia zaslali dňa 13.11.2019 žalovanému 2 prostredníctvom spoločnosti AVUS predžalobnú výzvu, pričom žalovaný 2 dňa 20.12.2019 žalobcom oznámil, že zotrváva na pôvodnom stanovisku a nepristupuje k výplate náhrady nemajetkovej ujmy. Nakoľko žalovaný 2 ako jediný dôvod, pre ktorý zamieta plnenie nemajetkovej ujmy, uvádza, že tento nárok nie je zákonom o PZP krytý, žalobcovia, poukazujúc nižšie na jednoznačnú judikatúru súdov, majú za to, že žalovaný 2 je pasívne vecne legitimovaný, keďže nepopiera svoju legitimáciu, len zákonný nárok žalobcov. Žalobcovia vyzvali písomne listom z 13.11.2019 na plnenie náhrady nemajetkovej ujmy aj žalovaného 1, ktorého odpoveď, prostredníctvom právneho zástupcu, bola zamietavá. Žalobcovia sa k tomuto písomne vyjadrili dňa 12.12.2019, pričom žalovaného 1 upozornili, že na svojich nárokoch trvajú a sú odhodlaní vec riešiť

súdnou cestou. K tomuto sa žalovaný 1 nevyjadril. Žalobcovia, vzhľadom na zamietavé stanoviská žalovaných, poslednýkrát písomne oslovili aj SKP s ich nárokom na náhradu nemajetkovej ujmy z dňa 31.01.2020, no do dnešného dňa neobdŕžali žiadnu odpoveď. Tragické, náhle a neočakávané úmrtie maloletej dcéry žalobcov ich neopísateľne zasiahlo takým spôsobom, že následky sú neodvrátiteľné a trvalé. Jej smrť žalobcov zasiahla aj preto, že bola bezdôvodná a zbytočná. Žalobcovia boli s dcérou citovo navzájom previazaní a súdržní, mali s ňou veľmi dobrý vzťah, boli spolu neustále. Dcérka im neskutočne chýba, pričom zdôrazňujú, že ich bolesť je o to väčšia, že umrelo malé 4-ročné, bezbranné a nevinné dieťa a žalobcovia ako rodičia, sa s tým musia zmieriť. Žalobcovia majú za to, že právo na ochranu súkromia, resp. rodinného života jednoznačne zahŕňa tiež právo fyzických osôb vytvoriť a udržovať vzťahy s ľudskými bytosťami, najmä v citovej oblasti, pričom protiprávnym zásahom dopravnou nehodou bolo uvedené právo porušené zásahom značnej intenzity, keď žalobcovia stratili svoju maloletú dcérku. Požadovanou peňažnou náhradou nemajetkovej ujmy možno aspoň čiastočne zmierniť následky neoprávneného zásahu do práv na ochranu osobnosti žalobcov, s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej psychickej ujmy a okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Normy medzinárodného práva súkromného, v prípade dopravnej nehody, ku ktorej došlo na území Slovenskej republiky určujú, či sa použije Občiansky zákonník alebo cudzie súkromné právo. Týmto smerodajným právnym predpisom je vyhláška MZV č. 130/1976 Zb. o Dohovore o práve použiteľnom na dopravné nehody, ktorá v článku 3 vymedzuje: Rozhodným právom sú vnútorné predpisy štátu, na území ktorého došlo k nehode. Článok 9 tamtiež uvádza: Poškodené osoby majú právo žalovať priamo poistiteľa zodpovednej osoby, ak im toto právo patrí podľa práva rozhodného podľa článku 3, 4 alebo 5. Nariadenie Rady (ES) č. 44/2001 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach v článku 9 ods. l písm. b) vymedzuje: Poistiteľa s bydliskom na území členského štátu možno žalovať na území iného členského štátu, ak žalobu podal poistník, poistený alebo oprávnený z poistenia, na súdoch podľa miesta bydliska žalobcu. Na toto ustanovenie nadväzuje článok 11 ods. 2 tamtiež: Články 8, 9 a 10 sa uplatnia na konania začaté poškodeným proti poistiteľovi, ak sú takéto priame žaloby prípustné. Poukázal i na ustanovenia § 420 ods. l, § 427 ods. 1 a § 11 a 13 Občianskeho zákonníka. Povinnosť krytia poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú tretím osobám motorovými vozidlami je zabezpečená a definovaná právnou úpravou Európskej únie - Rozsudok ESD C-22/12 G., v ktorom Súdny dvor EÚ uviedol: povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode. Najvyšší súd SR judikátom R 61/2018 vyslovil, že: škodou pre účely zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obete dopravnej nehody spôsobene; prevádzkou motorového vozidla. V prospech žalobcov sa vyslovil aj Ústavný súd SR Uznesením zo dňa 11.10.2016, sp.zn.: III. ÚS 666/2016, ktorým konštatoval, že ,,pri výklade významu slova "škoda "je potrebné skúmať nielen úmysel slovenského zákonodarcu, ale dôležitým je aj skúmanie úmyslu úniového zákonodarcu". Ústavný súd zdôraznil povinnosť súdov uplatňovať v rozhodovacej praxi eurokonformný výklad zákonov, pričom sa stotožnil so súdmi nižšej inštancie, ktoré uplatnili extenzívny výklad pojmu "škoda" tak, že do tohto pojmu subsumovali aj nemajetkovú ujmu za zásah do osobnostných práv pri dopravnej nehode.

3. V priebehu konania po zmene právneho zástupcu tento podaním zo dňa 21.10.2020 požiadal súd o úpravu petitu pôvodného žalobného návrhu vo vzťahu k žalobcom 1, 2 a zároveň podal návrh na pristúpenie ďalších subjektov do konania na strane žalobcov a to súrodencov maloletej zosnulej Z. C. D. a to ako žalobca 3 - Ž. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. XXX, XXX XX I., žalobca 4 - D. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. XXX, XXX XX I., žalobca 5 - E. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. XXX, XXX XX I. a žalobca 6 - Z. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. XXX, XXX XX I. zastúpení zákonným zástupcom - matkou Y. D. (žalobca 2). Títo si uplatnili nárok na náhradu nemajetkovej ujmy na rovnakom právnom základe ako žalobcovia 1 a 2. Poukázali na rozhodnutia Najvyššieho súdu č.k. 1 Cdo 77/2009, č.k. 5 Cdo 265/2009, č.k. 4 Cdo 168/2009, č.k. 2 Cdo 194/2011, č.k. 6MCdo 1/2016 a nález Ústavného súdu 6 MCdo 1/2016. Ďalej uviedli, že podľa oznámenia Slovenskej kancelárie poisťovateľov z 15.05.2019 - Oznámenie o postúpení vysporiadania Vášho nároku, Slovenská kancelária poisťovateľa poverila v zmysle § 24 ods. 9 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla vybavením tejto konkrétnej škodovej udalosti spoločnosť AVUS International, spol. s r.o., IČO: 35 863 137, P.O. Box 75, Mliekárenská 13, 820 05 Bratislava 25. AVUS International, spol. s r.o., listom zo dňa 03.07.2019 oznámil ich pôvodnému právnemu zástupcovi, že anglická kancelária poisťovateľov Motor Insurers Bureau odsúhlasila poistné plnenie, akceptovala uplatnené náklady pohrebu vo výške 1.494,50 Eur, ktoré následne spoločnosť AVUS International, spol. s r.o., ako zástupca žalovaného č. 2 poukázala na účet uvedený žalobcami. Výplatou poistného

plnenia žalovaný 2 uhradil škodu spôsobenú poškodeným prevádzkou anglického motorového vozidla, za ktorú zodpovedá osoba bez poistenia zodpovednosti. Uplatnený nárok na náhradu nemajetkovej ujmy pre pozostalých zamietol konštatujúc, že tento nárok nie je krytý zákonom č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Z doterajšej komunikácie medzi žalobcami a spoločnosťou AVUS International, spol. s r.o., je zrejmé, že spoločnosť AVUS International, spol. s r.o. na základe poverenia Slovenskej kancelárie poisťovateľov zastupuje anglickú kanceláriu poisťovateľov Motor Insurers Bureau, komunikuje v mene anglickej kancelárie poisťovateľov Motor Insurers Bureau so žalobcami pri vybavovaní ich nárokov, dokonca plnila priamo žalobcom poistné plnenie (náklady pohrebu) v mene anglickej kancelárie poisťovateľov Motor Insurers Bureau. Spoločnosť AVUS International, spol. s r.o. je oprávnená konať v mene Anglickej kancelárie poisťovateľov Motor Insurers Bureau ohľadom uplatnených nárokov poškodených pri tejto škodovej udalosti. Spoločnosť AVUS International, spol. s r.o. je likvidačným zástupcom, ktorý vybavuje túto konkrétnu škodovú udalosť v mene na účet Anglickej kancelárie poisťovateľov Motor Insurers Bureau, podľa ustanovenia § 15a ods. 4 zákona č. 381/2001 Z.z.. Inštitút likvidačného zástupca slúži na odbúranie jazykovej bariéry pri komunikácii žalovaného 2 prostredníctvom likvidačného zástupcu s poškodenými (žalobcami) a pri uplatňovaní nárokov na náhradu škody, či už mimosúdne alebo v rámci súdneho konania. Čo sa týka výšky nemajetkovej ujmy poukázali na ustanovenie § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1 Cdo 89/97 ako aj viaceré rozhodnutia všeobecných súdov Slovenskej republiky. Výška nemajetkovej ujmy priznanej rodičom za stratu dieťaťa:
a) Najvyšší súd Slovenskej republiky, sp.zn. 6Cdo/92/2015 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu Bratislava 6Co/217/2014 a rozhodnutím Okresného súdu Bratislava II sp.zn. 18C/76/2012 priznal za smrť dcéry 2 x 40.000,- Eur za zásah do práv rodičov;
b) Krajský súd Nitra, sp.zn. 5Co/264/2017 v spojení s rozhodnutím Okresného súdu Topoľčany, sp.zn. 6C/143/2015 za smrť dcéry priznal 25.000,- Eur za zásah do práv matky;
c) Krajský súd Trnava, sp.zn. 24Co/479/2012 zo dňa 13.11.2013 potvrdil rozhodnutie okresného súdu, ktorý priznal 25.000,- Eur za smrť syna;
d) Krajský súd Prešov, sp.zn. 17Co/212/2015 v spojení s rozhodnutím Okresného súdu Humenné, sp.zn. 12C/60/2011 priznal za smrť syna 2 x 20.000,- Eur za zásah do práv rodičov;
e) Krajský súd Prešov, sp.zn. 7Co/137/2018 z 28.02.2019 priznal náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 20.000,- Eur za smrť dcéry;
f) Krajský súd Nitra, sp.zn. 6Co/176/2016 v spojení s rozhodnutím Okresného súdu Nitra 17C/22/2015 priznal 20.000,- Eur za smrť plnoletého syna za zásah do práv matky;
g) Krajský súd Bratislava, sp.zn. 4Co/470/2011 zo dňa 20.02.2013 potvrdil rozhodnutie okresného súdu, ktorý priznal každému z rodičov 24.895,44 Eur za smrť dcéry;
h) Okresný súd Čadca, sp.zn. 14C/31/2010 z 16.02.2011 priznal náhradu nemajetkovej ujmy každému z rodičov 25.000,- Eur za stratu dieťaťa.
V tejto súvislosti poukázali i na nález Ústavného súdu SR č. 288/2017 zo dňa 05.12.2017, podľa ktorého "pri určovaní sumy nemajetkovej ujmy musia všeobecné súdy zároveň zohľadňovať svoju vlastnú rozhodovaciu činnosť, a teda v súlade s princípom rovnosti rozhodovať v porovnateľných veciach rovnako a ich judikatúre by tak mal existovať vzťah priamej úmernosti medzi závažnosťou ujmy a výškou priznanej náhrady". Protiprávnym konaním Z. D.Č. došlo u žalobcov k nenávratnej deštrukcii ich medziľudských vzťahov tvoriacich základ súkromného života a rodiny žalobcov 1 a 2. Náhle a neočakávané úmrtie ich maloletého dieťaťa zasiahlo žalobcov takým spôsobom, že následky sú neodvrátiteľné a trvalé. Tragickou dopravnou nehodou prišili obaja rodičia o 3 a 1/2 ročnú dcérku C.. Pred dopravnou nehodou rodina žila usporiadane, harmonicky, bola citovo navzájom previazaná a súdržná. Vzniknutá trauma sa nedá odstrániť zo života žalobcov. Nemajetková ujma, ktorá je predmetom tejto žaloby nevráti zosnulého, ale predstavuje primerané zadosťučinenie v zmysle ustanovenia § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Náhradu nemajetkovej ujmy uplatnili rovnako súrodenci nebohej s poukazom na rozsudok zo dňa 17. februára 2011 sp.zn. 5 Cdo 265/2009 s tým, že i Európsky súd pre ľudské práva v rozsudku z 21.6.1988 vo veci I. proti Holandsku konštatoval: "Z pojmu rodina, na ktorom je založený článok 8, vyplýva, že dieťa narodené z takéhoto zväzku je ipso iure súčasťou tohto vzťahu. Z tohto dôvodu existuje od momentu narodenia dieťaťa a už vzhľadom na samotnú existenciu tejto skutočnosti medzi dieťaťom a jeho rodičmi zväzok rovnajúci sa "rodinnému životu", dokonca aj vtedy, keď už rodičia neskôr spolu nežijú". Podstatou rodinného života je oprávnenie fyzickej osoby utvárať, udržiavať a rozvíjať vzťahy založené na silných citových väzbách. Súrodenci mali veľmi pekné vzájomné súrodenecké vzťahy so zosnulou Z. C. D.. Bola to ich sestra, najmenší, najmladší a najzraniteľnejší člen rodiny. Zdieľali so zosnulou C. spoločnú domácnosť, boli v každodennom kontakte, pomáhali rodičom s výchovou, dohliadali na ňu, každodenne sa s ňou hrali, videli ju vyrastať, učiť sa chodiť. Žalobca 3 mal v

čase úmrtia sestry 14 rokov, žalobca 4 mal 8 rokov, žalobca 5 mal 9 rokov a žalobca 6 v čase ešte nebol na svete a teda nemal možnosť svoju sestru ani poznať, pričom žalobcovi 6 dali rodičia meno po zosnulej Z. C.. Starší súrodenci odovzdávali svoje skúsenosti menšej C. a naučili ju množstvu užitočných vecí a fungovali spolu ako fungujú všetci súrodenci. Pri určení uplatnení výšky nemajetkovej ujmy vychádzali z výšky nemajetkovej ujmy, ktorú priznávajú súdy oprávneným pozostalým osobám za smrť blízkej osoby pri dopravnej nehode. Výška nemajetkovej ujmy priznaná súdom za stratu súrodenca: a) Krajský súd Prešov, spisová značka 10Co/5/2018 priznal náhradu nemajetkovej ujmy za smrť brata 1 x 10.000,- Eur za zásah do práv brata,
b) Krajský súd Košice, spisová značka 9Co/462/2016 priznal náhradu nemajetkovej ujmy za smrť brata 2 x 10.000,- Eur za zásah do práv súrodencov,
c) Krajský súd Trenčín, spisová značka 17CO/322/2017 priznal náhradu nemajetkovej ujmy maloletému bratovi vo výške 10.000,- Eur za smrť spolu žijúceho brata,
d) Krajský súd Prešov, spisová značka 20 Co 183/2014 potvrdil náhradu nemajetkovej ujmy za smrť brata 1 x 5.000,- Eur za zásah do práv brata.

4. Uznesením sp.zn. 11C/17/2020-118 zo dňa 22.10.2020 súd pripustil, aby do konania na strane žalobcov pristúpili ako žalobca v 3. rade Ž. D., ako žalobca v 4. rade D. D., ako žalobca v 5. rade E. D. a ako žalobca v 6. rade Z. D., žalobcovia v 3. rade až 6. rade zastúpení zákonným zástupcom - matkou Y. D.. Rovnako pripustil i zmenu petitu žalobného návrhu podľa ktorého budú žalovaní v 1. rade a v 2. rade povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť ako náhradu nemajetkovej ujmy
- žalobcovi v 1. rade sumu vo výške 33.000,- Eur,
- žalobcovi v 2. rade sumu vo výške 33.000,- Eur,
- žalobcovi v 3. rade sumu vo výške 10.000,- Eur,
- žalobcovi v 4. rade sumu vo výške 10.000,- Eur,
- žalobcovi v 5. rade sumu vo výške 10.000,- eur,
- žalobcovi v 6. rade sumu vo výške 10.000,- Eur, a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.

5. Žalovaný v 1. rade vo vyjadrení zo dňa 19.11.2020 potvrdil, že bol v konaní vedenom na Okresnom súde Spišská Nová Ves sp.zn. 3T/121/2018 právoplatne uznaný vinným z prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1 Trestného zákona a bol mu uložený trest odňatia slobody v trvaní 9 mesiacov s podmienečným odkladom na 20 mesiacov, ako aj trest zákazu činnosti. Žalobcovia 1, 2 ho vyzvali na náhradu nemajetkovej ujmy po 20.000,- Eur každému z nich, k čomu sa on vyjadril, že nárok nepovažuje za dôvodný vzhľadom na vysokú mieru spoluzavinenia žalobcov ako aj jeho neschopnosť uhradiť im tak vysokú sumu. Konštatoval, že mu je ľúto, že k tak tragickej udalosti došlo, ale nesie na nej vinu i samotná nebohá, čo bolo konštatované i v znaleckom posudku v trestnom konaní i jej rodičia, ktorí dopustili, aby sa štvorročné dieťa hralo samé bez dozoru na cestnej komunikácii. Prejavil ochotu uhradiť žalobcom primeranú náhradu nemajetkovej ujmy určenej súdom. Žalobcovia 1, 2 oproti pôvodnej žalobe zvýšili požadovanú výšku náhrady nemajetkovej ujmy, jej zvýšenie však nijako neodôvodnili. V doplnení vyjadrenia zo dňa 27.11.2020 uviedol, že nenamieta základ nároku žalobcov, okrem nárok žalobkyne v 6. rade, ktorej ujma nemohla vzniknúť, pretože v čase smrti sestry ešte nebola narodená. Spochybňoval výšku uplatnenej nemajetkovej ujmy i vo vzťahu k súrodencom, s poukazom na to, že napriek údajným nadštandardným vzájomným súrodeneckým vzťahom nebohú títo nechali samú bez dozoru hrať sa na ceste.

6. Žalovaný v 2. rade vo vyjadrení zo dňa 27.01.2020 uviedol, že žalobcovia 1, 2 v tomto konaní voči žalovaným 1, 2 uplatňujú nároky na náhradu nemajetkovej ujmy každý vo výške po 33.000,- Eur s prísl. a každý zo žalobcov 3 až 6 vo výške po 10.000,- Eur s prísl., ktorá im mala vzniknúť v dôsledku usmrtenia Z. C. D.. Aj rozhodnutie súdu o priznaní náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch a jej výške sa musí opierať o preskúmateľné hľadiská. Z hľadiska posudzovania zásahu a jeho následkov, je teda mimoriadne dôležité posúdiť všetky okolnosti, za ktorých k zásahu do osobnostných práv došlo (a to ako na strane pôvodcu zásahu, ako aj osoby u ktorej k zásahu do osobnostných práv došlo). Napriek tomu, že si plne uvedomuje možné nepriaznivé dopady, ktoré spôsobí nečakané úmrtie v kruhu najbližšej rodiny, žalobcami uplatnené nároky na náhradu nemajetkovej ujmy tieto kritériá nezohľadňujú a sú aj v kontexte rozhodovania súdov v takýchto veciach neprimerane vysoké. Pri posudzovaní samotného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy a jeho výšky je pritom nevyhnutné prihliadnuť aj na to, aby došlo k naplneniu požiadavky účinného primeraného zadosťučinenia za vzniknutú nemajetkovú ujmu, no zároveň aj na požiadavku nezneužívania tohto inštitútu na neprípustné obohacovanie. V tomto prípade mala Z. C. D. v čase dopravnej nehody približne tri a pol roka. Napriek svojmu mimoriadne nízkemu veku

sa bez dozoru hrala na cestnej komunikácii, resp. v jej bezprostrednej blízkosti. Bolo to pritom v čase, keď sa obaja jej rodičia nachádzali v dome, v ktorom s Z. C. D. spoločne bývali. Maloletá pritom pred osudnou nehodou z tohto domu vyšla, takisto vyšla cez neuzamknutú bránku v oplotení tohto domu. Žiadny z nich však nad ňou nevykonával náležitý dohľad a nevenovali dostatočnú pozornosť tomu, kde sa ich maloletá dcéra nachádza. Uvedené skutočnosti vyplývajú z výpovedí žalobcov 1, 2 v konaní vedenom Okresným riaditeľstvom PZ Spišská Nová Ves, odbor dopravnej polície pod ČSV: ORP-30/DI-SN-2018. Z uvedených skutočností je zrejmé, že žalobca 1 a žalobkyňa 2 prinajmenej z nedbanlivosti porušovali svoje rodičovské práva a povinnosti (ktorých súčasťou podľa § 28 ods. 1 písm. a/ zákona č. 36/2005 Z.z. v znení neskorších predpisov je aj dôsledná a sústavná starostlivosť okrem iného aj o zdravie maloletého dieťaťa) a zanedbali nad ňou dohľad, ktorý boli povinní vykonávať. Ako pritom uvádza žalovaný 1 v podaní z 19.11.2020, tak znalec z odboru dopravy v trestnom konaní vedenom proti žalovanému 1 vo svojom znaleckom posudku dospel k záveru, že technickou príčinou dopravnej nehody pritom bolo okrem oneskorenej reakcie žalovaného 1 aj prechádzanie vozovky maloletou Z. C. D. v čase, keď zľava prichádzalo vozidlo vedené žalovaným 1. Teda takéto ľahostajné a protiprávne konanie žalobcov 1 a 2, keď nevykonávali nad svojou maloletou dcérou náležitý dohľad, bolo jednou z hlavných príčin dopravnej nehody, pri ktorej došlo k jej usmrteniu. Za tohto stavu je potom na mieste, aby ujmu, ktorá im, ale aj iným členom ich najbližšej rodiny, vznikla v dôsledku smrti ich dcéry Z. C., pomerne znášali samotní žalobcovia 1 a 2 (analogicky § 422 ods. 1 druhá veta, § 441 ods. l časť vety pred čiarkou vo vzťahu k § 853 ods. 1 Občianskeho zákonníka); s prihliadnutím na známe okolnosti je na mieste, aby sa žalobca 1 a žalobkyňa 2 podieľali na vzniknutej ujme (a to aj vo vzťahu k ujme žalovaných 3-6 v rozsahu 50 %). Zároveň poukázal aj na skutočnosť, že samotný žalovaný 1 opakovane vyjadril svoju ľútosť s úmrtím maloletej Z. C. D.. Vo vzťahu k žalobkyňou 6 uplatnenému nároku na náhradu nemajetkovej ujmy uviedol, že tejto takýto nárok nevznikol. Táto totiž v čase smrti maloletej Z. C. D. nielenže ešte nebola narodená, ale nebola ani počatá (žalobkyňa 6 sa narodila približne jeden a štvrť roka po dopravnej nehode). Za tohto stavu jej potom smrťou Z. C. D. nemohla vzniknúť žiadna ujma. Vo vzťahu k uplatneným nárokom jednotlivých žalobcov poukázali aj na skutočnosť, že pri úmrtí obetí násilných trestných činov, majú ich pozostalí podľa § 12 ods. 2 a § 13 zákona č. 274/2017 Z.z. v znení neskorších predpisov právo na odškodnenie vo výške 50-násobku minimálnej mzdy (ak je ich viac, táto sa primerane rozdelí) s tým, že celková výška odškodnenia nesmie presiahnuť 50-násobok minimálnej mzdy. Aj túto právnu úpravu súdy využívajú ako základné východisko pri určovaní možného rozsahu náhrady nemajetkovej ujmy, ktoré prípadne priznávanú pozostalým po obetiach dopravných nehôd. V roku 2018, keď došlo k predmetnej dopranej nehode, bola výška minimálnej mzdy podľa nariadenia vlády SR č. 278/2017 Z.z. v sume 480,- Eur mesačne. Teda výška odškodnenia pozostalých po obetiach násilných trestných činov zodpovedá sume 24.000,- Eur, ktorú nemôže spolu u všetkých pozostalých presiahnuť. Aj z tohto pohľadu sú žalobcami uplatnené nároky neprimerané a nemožno sa s nimi stotožniť. Rovnako ako žalobcovia poukázali aj na rozhodovaciu prax súdov v tejto oblasti, napr.: rozsudok Krajského súdu v Bratislave vo veci sp.zn.: 3Co/140/2018 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Bratislava II vo veci sp.zn. 52C/109/2014, ktorým bola každému z rodičov obeti dopravnej nehody žijúcich s ňou v spoločnej domácnosti, priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 10.000,- Eur a súrodencovi obeti nežijúcemu s ňou v spoločnej domácnosti náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 3.000,- Eur, rozsudok Krajského súdu v Bratislave vo veci sp. zn.: 14Co/130/2016 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Bratislava I vo veci sp.zn. 19C/68/2014, ktorým bola každému z rodičov obeti dopravnej nehody žijúcich v spoločnej domácnosti s ňou priznaná náhrada nemajetkovej ujmy 5.000,- Eur (v tejto sume bola zohľadnená 30 % spoluzodpovednosť obeti na dopravnej nehode), rozsudok Krajského súdu v Bratislave vo veci sp.zn. 10Co/38/2017 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Bratislava I vo veci sp. zn. 10C/171/2014, ktorým bola matke obeti dopravnej nehody priznaná náhrada nemajetkovej ujmy 4.800,- Eur (v tejto sume bola zohľadnená 40% spoluzodpovednosť zomrelej), pri rozhodovaní o výške nároku na náhradu nemajetkovej ujmy súd zohľadňoval úpravu práva na odškodnenie pozostalých po obetiach úmyselných trestných činov v zákone č. 215/2006 Z.z. v znení neskorších predpisov (dnes v zákone č. 274/2017 Z.z. v znení neskorších predpisov), rozsudok Krajského súdu v Bratislave vo veci sp.zn. 10Co/67/2018 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Bratislava I vo veci sp.zn. 9C/80/2014, v ktorom súd pri rozhodovaní o výške nároku na náhradu nemajetkovej ujmy súd zohľadňoval úpravu práva na odškodnenie pozostalých po obetiach úmyselných trestných činov v zákone č. 215/2006 Z.z. v znení neskorších predpisov (dnes v zákone č. 274/2017 Z.z. v znení neskorších predpisov), rozsudok Krajského súdu v Žiline vo veci sp.zn. 8Co/264/2013 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš vo veci sp.zn. 7C/256/2011, ktorým bola rodičom obeti dopravnej nehody priznaná náhrada nemajetkovej ujmy po 10.000,- Eur. Zároveň uviedol, že žalobcovia 1 a 2 mimosúdne, a aj pôvodne v tomto konaní pred zmenou žaloby, uplatňovali svoje nároky vo výške po 20.000,- Eur; po zmene žaloby

však už uplatňujú nároky vo výške po 33.000,- Eur a to bez toho, aby zmenu výšky uplatneného nároku relevantne odôvodnili. Za tohto stavu sa javí, že k zmene uplatnených nárokov pristúpili iba účelovo. Záverom uviedol, že žalobcovia síce uvádzajú, že žalovaný 2 má byť vecne legitimovaným, no toto svoje tvrdenie žiadnym spôsobom nepreukazujú. Nárok žalobcov tak považovali za nedôvodný.

7. Žalobcovia vo vyjadrení zo dňa 04.02.2021 k vyjadreniam žalovaného v 1. rade zo dňa 18.11.2020 a 27.11.2020 konštatovali, že ak žalovaný 1 namieta spoluzavinenie, ktorého sa zosnulá mala dopustiť tým, že ako chodec prechádzala vozovku mimo prechod pre chodcov v čase, keď prichádzalo vozilo je jeho povinnosťou svoje skutkové tvrdenie preukázať. Poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 27.07.2009, sp.zn. 4 Cdo 217/2007, ako aj na § 150 a § 185 CSP (pôvodne § 101 ods.1, § 120 ods. 1 OSP) s tým, že ustanovenie § 120 ods. 1 prvá veta OSP následne ustanovuje, že účastníci sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Účastníci konania teda majú povinnosť tvrdenia a povinnosť tvrdenie preukázať. Ak účastník konania neunesie dôkaznú povinnosť, resp. dôkazné bremeno má to pre neho nepriaznivý následok v tom, že súd pristúpi k vydaniu pre neho nepriaznivého rozhodnutia. Podľa trestného rozkazu Okresného súdu Spišská Nová Ves, spisová značka 3T/121/2018 právoplatného dňa 14.11.2018 obvinený Z. D. bol uznaný za vinného z prečinu usmrtenia maloletého chodca. Žalovaný 1 v blízkosti rodinného domu č. XXX v obci I. usmrtil dieťa v dôsledku neprimeranej rýchlosti vzhľadom na miestne pomery a dopravnú situáciu, nevenovania sa vedeniu vozidla, nesledovania situácie v cestnej premávke a neskorej, resp. žiadnej reakcie na chodca vchádzajúceho do jeho koridou jazdy všetko v čase keď mal na chodca odkrytý výhľad. V trestnom rozkaze súd nekonštatoval žiadne spolu zavinenie zosnulej, avšak výslovne uvádzal konkrétne porušenie viacerých pravidiel cestnej premávky odsúdeným žalovaným 1, ktorými spôsobil usmrtenie maloletej. Poukázali najmä na neprimeranú rýchlosť vodiča v obci, žiadnu reakciu na chodca obzvlášť, keď mal dobré výhľadové pomery, videl zosnulú a mal na chodca odkrytý výhľad. Im nie sú známe žiadne porušenie pravidiel cestnej premávky zosnulou a žalovaný 1 nepreukázal žiadne porušenie pravidiel cestnej premávky na strane usmrtenej. I v prípade, ak by náhodou bolo preukázané porušenie osobitných ustanovení o chodcoch podľa zákona o cestnej premávke, považovali za potrebné upozorniť na to, že nie každé porušenie pravidiel cestnej premávky znamená technickú príčinu vzniku dopravnej nehody. Technickou príčinou sú tie prvky nehodového deja, ktoré vznikli v rozpore s technickým výkladom pravidiel cestnej premávky a ktoré buď vyvolali kolíznu situáciu, alebo znemožňovali zabrániť dopravnej nehode. Citoval ustanovenie § 53 ods. 3 zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke z ktorého vyplýva, že chodec môže prechádzať cez vozovku aj mimo priechod pre chodcov. Nakoľko nebol zo strany žalovaného 1 predložený žiaden dôkaz preukazujúci údajné spolu zavinenia poškodenej, neuniesol žalovaný dôkaznú povinnosť. Ak by bol včas predložený dôkaz o údajnom spoluzavinení zosnulej, mieru spoluzavinenia toho - ktorého účastníka cestnej premávky je potrebné posúdiť v kontexte nálezu Najvyššieho súdu SR, číslo konania 3Cdo/213/2017. Žalovaný v 1. rade namieta zároveň, že žalobkyni 6 nemohla vzniknúť ujma, keďže ešte nebola narodená v čase smrti zosnulej. V rozsudku zo 17. februára 2011 sp.zn. 5 Cdo 265/2009 Najvyšší súd SR uviedol, že súčasťou práva na súkromie je právo na rodinný život. Európsky súd pre ľudské práva v rozsudku z 21.06.1988 vo veci I. proti Holandsku konštatoval: "Z pojmu rodina, na ktorom je založený článok 8, vyplýva, že dieťa narodené z takéhoto zväzku je ipso iure súčasťou tohto vzťahu. Z tohto dôvodu existuje od momentu narodenia dieťaťa a už vzhľadom na samotnú existenciu tejto skutočnosti medzi dieťaťom a jeho rodičmi zväzok rovnajúci sa "rodinnému životu", dokonca aj vtedy, keď už rodičia neskôr spolu nežijú". Podstatou rodinného života je oprávnenie fyzickej osoby utvárať, udržiavať a rozvíjať vzťahy založené na silných citových väzbách. Je síce pravda, že žalobca 6 nepoznal svoju staršiu sestru, ktorá bola usmrtená skôr, ako sa narodil žalobca 6, avšak usmrtením svojej staršej sestry tento stratil akúkoľvek možnosť spoznať svoju sestru a utvárať s ňou vzťahy založené na rodinných väzbách, bol ochudobnený o možnosť budovať vzťahy so svojou sestrou, nikdy nebude u neho naplnená možnosť budovania rodinného vzťahu s týmto súrodencom. Pri výške náhrady nemajetkovej ujmy opätovne poukázali na nález Ústavného súdu SR 288/2017 zo dňa 05.12.2017 ako aj uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 6 MCdo 1/2016 zo dňa 31.07.2017 podľa ktorých škodou pre účely zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla je aj náhrada nemajetkovej ujmy za zásah do osobnostných práv pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. Najvyšší súd SR potvrdil právne závery Ústavného súdu SR. Podľa Najvyššieho súdu SR, ak by náhrada nemajetkovej ujmy pozostalých nemala byť predmetom poistného krytia, prinášalo by to značné majetkové riziko subjektov zodpovedajúcich za takúto nemajetkovú ujmu, ktoré by v individuálnych prípadoch mohlo viesť aj k ich bankrotu. Zároveň by to však mohlo znamenať aj neistotu pozostalých v tom smere, či im prisúdená náhrada bude aj skutočne poskytnutá, resp. riziko,

že v prípadoch insolvencie (platobnej neschopnosti) zodpovedného subjektu táto nebude vymožiteľná. Uplatnená náhrada nemajetkovej ujmy zodpovedá výške nemajetkovej ujmy priznávanej všeobecnými súdmi v porovnateľných veciach. Túto skutočnosť žalobcovia preukazujú prílohou, ktorá obsahuje prehľad priznávanej nemajetkovej ujmy pozostalým osobám. K tvrdeniu žalovaného, že nie je schopný ani ochotný vzhľadom na majetkové pomery uhradiť uplatnenú výšku nemajetkovej ujmy uviedli, že podstatou povinného zmluvného poistenia, ktorý kryje aj uplatnený nárok je, že poistený (škodca) má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené a preukázané nároky (§ 4 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla.) Uzatvorením povinného zmluvného poistenia sa poistený (škodca) chráni proti finančným následkom škody, ktorú spôsobil prevádzkou motorového vozidla. Krytie náhrady nemajetkovej ujmy povinným zmluvným poistením v zmysle vyššie uvedeného nálezu Najvyššieho súdu SR poskytuje pozostalým garanciu a istotu, že prisúdená náhrada nemajetkovej ujmy bude pozostalým aj skutočne v plnej odôvodnenej výške poskytnutá poisťovateľom (teda žalovaným 2)) napriek prípadnej platobnej neschopnosti zodpovedného subjektu. Žalovaný 2 ako poisťovateľ v zmysle judikatúry Najvyššieho súdu SR je garantom poskytnutia náhrady nemajetkovej ujmy pozostalým v skutočnej výške.

8. Žalovaný v 2. rade vo vyjadrení k vyjadreniu žalobcov zo dňa 15.02.2021 konštatoval, že nespochybňuje zodpovednosť žalovaného 1 za dopravnú nehodu, pri ktorej došlo k úmrtiu Z. C. D. a ani fakt, že k tomu došlo v dôsledku prevádzky vozidla vedeného žalovaným 1. Za jednu z hlavných príčin toho, že k tejto nehode s fatálnymi následkami došlo bol nevšímavý výkon rodičovských práv žalobcov 1, 2, teda porušovanie ich rodičovských práv. Z obsahu spisu vedeného OR PZ Spišská Nová Ves, odbor dopravnej polície ČVS: ORP-30/DI-SN-2018 vyplýva, že príčinou nehody bolo aj prechádzanie vozovky mal. Z. C. D.. Súhlasil so žalobcami, že v zmysle ustanovenia § 53 ods. 3 zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke, chodec môže prechádzať cez vozovku aj mimo priechod pre chodcov, avšak poukázal na ust. § 53 ods. 4 prvá veta citovaného zákona, s tým, že pred vstupom na vozovku je chodec povinný sa presvedčiť, či tak môže urobiť bez nebezpečenstva, nesmie sa na nej bezdôvodne zdržiavať a zastavovať. Skutočnosť, že spoluzavinenie nie je konštatované v trestnom rozkaze považoval za skutočnosť bez výpovednej hodnoty, pretože v trestnom konaní súd posudzuje podmienky vzniku trestnej zodpovednosti nie zodpovednosti občianskoprávnej. Namietali aktívnu legitimáciu žalobkyne v 6. rade v konaní, pretože táto v čase dopravnej nehody, teda v čase keď došlo k zásahu do osobnostných práv najbližších osôb zosnulej nielen že nežila, ale nebola ani počatá.

9. Žalobcovia vo vyjadrení zo dňa 12.03.2021 k vyjadreniu žalovaného v 2. rade zo dňa 27.01.2020 v súvislosti s otázkou pasívnej legitimácie poisťovne poukázali na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. III. ÚS 666/2016 z 11. októbra 2016 k interpretácii a aplikácii vnútroštátnych právnych noriem vo svetle práva Európskej únie: Právna veta: Vznik členstva Slovenskej republiky v Európskej únii tkvie okrem iného aj v dobrovoľnom vzdaní sa časti suverenity štátu v prospech Európskej únie. Ide pritom aj o časť suverenity pri všeobecne záväznom regulovaní spoločenských vzťahov. To jednoznačne vyplýva z druhej vety čl. 7 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky. Preto Národná rada Slovenskej republiky síce zostáva stále jediným vnútroštátnym zákonodarným orgánom (čl. 72 ústavy), nie však jediným orgánom oprávneným normovať obsah spoločenských vzťahov na úrovni zákonnej sily. Za určitých okolností teda slovenské orgány aplikujúce právo (aj súdy) musia skúmať nielen vôľu zákonodarcu, ale aj vôľu unijného tvorcu zodpovedajúcej právnej regulácie, ktorá je z hľadiska právnej relevancie úpravy správania subjektov práva v právnych vzťahoch postavená na roveň, ba niekedy aj nad vôľu zákonodarcu. Formulovaná požiadavka má svoj základ v samotnej ústave, ktorá v čl. 144 ods. 1 sudcom pri rozhodovaní nepredpisuje len viazanosť zákonom ako kvalifikovaným výsledkom realizácie vnútroštátnej zákonodarnej moci, ale aj viazanosť ústavou (teda i jej čl. 7 ods. 2) i samotnou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 ústavy. Z ustálenej judikatúry najvyšších súdnych autorít k pasívnej legitimácii poisťovne poukázali na relevantné rozhodnutia: Európsky súdny dvor C-22/12 vo veci G. zo dňa 24. októbra 2013 vyslovil právny záver, že príslušné ustanovenia smerníc (Rady 72/166/EHS z 24. apríla 1972, Rady 84/5/EHS z 30. decembra 1983 zmenenej a doplnenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2005/14/ES z 11. mája 2005 a tiež Rady 90/232/EHS zo 14. mája 1990) o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu (v zmysle hmotnej i nehmotnej ujmy)

upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. Podľa názoru ESD, ak vnútroštátne (slovenské) právo upravuje v týchto prípadoch (dopravných nehôd) zodpovednosť poisteného v dvoch právnych inštitútoch, a to v inštitúte zodpovednosti za škodu, ako aj v inštitúte zodpovednosti za neoprávnený zásah do osobnostných práv, musia byť oba tieto druhy zodpovednosti predmetom poistného krytia. Ústavný súd SR v uznesení sp.zn. I. ÚS 474/2016 zo 17. augusta 2016, uviedol, že hoci Súdny dvor Európskej únie viackrát zdôraznil, že nie je oprávnený vykladať ustanovenia vnútroštátneho práva, je zjavné, že ako vnútroštátne právo Českej republiky, tak aj vnútroštátne právo Slovenskej republiky prostredníctvom konkrétnych ustanovení Občianskeho zákonníka umožňuje blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravných nehodách priznať náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá má byť krytá z povinného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel. Ďalej uviedol, že k záveru o potrebe krytia pozostalým priznanej náhrady nemajetkovej ujmy z povinného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla dospel s prihliadnutím na samotný účel povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel zohľadňujúc skutočnosť, že neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby bol vyvolaný prevádzkou motorového vozidla, v súvislosti s ktorou vzniknutá zodpovednosť za spôsobené škody je predmetom povinného zmluvného poistenia v zmysle zák. č. 381/2001 Z.z.. Konštatovali, že podľa nálezu Ústavného súdu SR, spisová značka ÚS 666/2016 ohľadne nemajetkovej ujmy vo vzťahu k povinnému zmluvnému poisteniu: Pojem "škoda" použitý v zákone č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla je ústavne konformným spôsobom interpretovateľný extenzívne tak, že zahŕňa aj nemajetkovú ujmu podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti s cieľom maximálne možnej miery rešpektovania cieľov relevantnej úniovej regulácie. Ústavný súd SR konštatoval nevyhnutnosť eurokonformného výkladu pojmu škoda na zdraví podľa zákona o povinnom zmluvnom poistení. Povinné zmluvné poistenie má v zmysle záveru Ústavného súdu pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode. Podľa uznesenia Najvyššieho súdu SR sp.zn. 6 MCdo 1/2016 zo dňa 31.07.2017 škodou pre účely zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla je aj náhrada nemajetkovej ujmy za zásah do osobnostných práv pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. Najvyšší súd potvrdil právne závery Ústavného súdu SR. Podľa Najvyššieho súdu SR ak by náhrada nemajetkovej ujmy pozostalých nemala byť predmetom poistného krytia, prinášalo by to značné majetkové riziko subjektov zodpovedajúcich za takúto nemajetkovú ujmu, ktoré by v individuálnych prípadoch mohlo viesť aj k ich bankrotu. Zároveň by to však mohlo znamenať aj neistotu pozostalých v tom smere, či im prisúdená náhrada bude aj skutočne poskytnutá, resp. riziko, že v prípadoch insolvencie (platobnej neschopnosti) zodpovedného subjektu táto nebude vymožiteľná. Pri výklade pojmu škoda pre účely povinného zmluvného poistenia vychádzal Najvyšší súd SR z chápania tohto pojmu v komunitárnom práve. Komunitárne právo chápe škodu ako majetkovú aj nemajetkovú ujmu. Najvyšší súd SR skonštatoval, že v spore o náhradu nemajetkovej ujmy je poisťovňa pasívne legitimovaná. Pasívnu legitimáciu poisťovateľa v spore o náhradu nemajetkovej ujmy uplatnenej pozostalými obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla potvrdil Najvyšší súd SR aj v ďalšom svojom rozhodnutí, sp.zn. 6Cdo/164/2018 z 28. februára 2019. Predmetným rozhodnutím Najvyšší súd potvrdil právne závery Okresného súdu Bratislava II aj Krajského súdu Bratislava. Uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp.zn. 8Cdo/118/2019 z 17. júna 2019 potvrdilo právne závery Okresného súdu Bratislava I a Krajského súdu Bratislava o pasívnej legitimácii poisťovni v konaní o náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej osobitnou prevádzkou motorového vozidla. K rovnakému záveru na základe právneho názoru vysloveného v rozsudku sp.zn. 6 MCdo 1/2016 z 31. júla 2017 dospel Najvyšší súd SR aj v ďalších rozhodnutiach, a to sp.zn. 2 Cdo 33/2017, 2 Cdo 41/2018, 6 Cdo 143/2017, 6 Cdo 206/2017, 6 Cdo 80/2018, 8 Cdo 6/2018 a sp.zn. 8 Cdo 177/2018. K rovnakému právnemu názoru dospel taktiež aj Ústavný súd SR vo svojich rozhodnutiach, a to sp.zn. I. ÚS 474/2016, III. ÚS 646/2015, I. ÚS 206/2015 a III. ÚS 666/2016. Ústavný súd SR aj Najvyšší súd SR nepochybne dôkladne preskúmal vôľu únijného tvorcu a dospeli k jednoznačného zhodnému právnemu záveru, že povinné zmluvné poistenie pokrýva aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode a poisťovňa je pasívne legitimovaná v tomto konaní. K tomuto právnemu záveru dospel napokon aj Európsky súdny dvor oprávnený vykladať akty Európskej únie. Rozhodnutia najvyšších slovenských súdnych autorít upresnili zákonný rozsah poistného krytia povinného zmluvného poistenia v súlade s voľou úniového tvorcu. Čo sa týka výšky náhrady nemajetkovej ujmy opätovne poukázal na nález Ústavného súdu SR III. ÚS 288/2017 z 05.12.2017. K výške náhrady nemajetkovej ujmy priznávanej rodičovi a súrodencovi za smrť dieťaťa poukázali na viaceré rozhodnutia všeobecných

súdov Slovenskej republiky, ktoré odzrkadľujú rozhodovaciu činnosť všeobecných súdov. Výška náhrady nemajetkovej ujmy je podľa ich názoru adekvátna aj po zohľadnení všetkých okolností prípadu. Za predpokladu naplnenia požiadavky proporcionality môže dôjsť ku skutočnému zmierneniu vzniknutej ujmy zo strany škodcu. Navrhovaná náhrada nemajetkovej ujmy napĺňa princíp proporcionality ako súčasť práva na súdnu ochranu. Poukázali na rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci D. proti Slovenskej republike (usmrtenie z nedbanlivosti). K limitácii náhrady nemajetkovej ujmy konštatovali, že žalovaný nesprávne právne používa limitované odškodnenie obete násilnej trestnej činnosti štátom ako pomocné kritérium pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy. V tejto súvislosti poukázali na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp.zn. 2 M Cdo 4/2009, nález Ústavného súdu SR č. 754/2016, ktorý zakazuje limitovať úvahu súdu pri rozhodovaní o výške náhradu nemajetkovej ujmy mechanickým porovnávaním odškodňovania iných prípadov upravených v iných právnych predpisov, ako aj na odôvodnenie Súdneho dvora Európskej únie k obsahovému pojmu odškodnenie obete násilnej trestnej činnosti, z ktorého je zrejmé, že odškodnenie poskytované štátom predstavuje redukované odškodnenie, je len príspevkom štátu k náhrade nemajetkovej ujmy a nepredstavuje úplnú náhradu nemajetkovej ujmy, ktorú utrpela obeť trestnej činnosti. Ďalej poukázali na rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie zo dňa 16. júla 2020 vo veci C-129/19, Z. B. T. B. A./BV a najmä jeho odôvodnenie vo vzťahu k spravodlivému a primeranému odškodneniu, Smernicu Rady 2004/80/ES z 29. apríla 2004 o odškodňovaní obetí trestných činov. Vzhľadom na to, že smernica 2004/80 neobsahuje nijaký údaj o výške náhrady, ktorá by mala zodpovedať "spravodlivému a primeranému" odškodneniu v zmysle článku 12 ods. 2 tejto smernice, ani o spôsobe určenia takéhoto odškodnenia, treba prijať záver, že toto ustanovenie priznáva členským štátom na tento účel určitú mieru voľnej úvahy. V tejto súvislosti prináleží napokon vnútroštátnemu súdu, aby vzhľadom na vnútroštátne ustanovenia, prostredníctvom ktorých bol zavedený dotknutý systém odškodňovania, zabezpečil, že suma priznaná obeti úmyselných násilných trestných činov podľa tohto systému predstavuje "spravodlivé a primerané odškodnenie" v zmysle článku 12 ods. 2 smernice 2004/80. Je preto potrebné spresniť, že členský štát by išiel nad rámec miery voľnej úvahy priznanej článkom 12 ods. 2 smernice 2004/80, ak by jeho vnútroštátne ustanovenia stanovovali odškodnenie obetí úmyselných násilných trestných činov, ktoré je čisto symbolické alebo zjavne nedostatočné vzhľadom na závažnosť následkov, ktoré má spáchaný trestný čin vo vzťahu k týmto obetiam. Finančné odškodňovanie obetí násilných trestných činov v podmienkach Slovenskej republiky v rámci vnútroštátneho systému odškodnenia upravuje zákon č. 274/2017 Z.z. o obetiach trestných činov a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Podľa dôvodovej správy k tomu zákonu predmetným zákonom sa vykonáva úplná transpozícia smernice Rady 2004/80/ES z 29. apríla 2004 o náhradách obetiam trestnej činnosti (Ú. v. EÚ L 261, 6.8.2004) do právneho poriadku Slovenskej republiky. Smernica 2004/80/ES bola v roku 2006 pôvodne do právneho poriadku Slovenskej republiky úplne transponovaná zákonom č. 215/2006 Z.z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi v znení neskorších predpisov Zákon preberá právnu úpravu odškodňovania zo zákona č. 215/2006 Z. z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi v znení neskorších predpisov a dopĺňa ju o praktické skúsenosti a situácie, ktoré vyplynuli z praxe pri aplikácii uvedeného zákona v súvislosti s odškodňovaním obetí násilných trestných činov. Podľa § 9 predmetného zákona obeť násilného trestného činu má za podmienok a v rozsahu ustanovenom týmto zákonom právo na odškodnenie, ktoré jej poskytne štát. Podľa § 12 ods. 2 predmetného zákona ak bola trestným činom spôsobená smrť, obeť násilného trestného činu má nárok na vyplatenie odškodnenia v sume päťdesiatnásobku minimálnej mzdy. Ak je obetí násilného trestného činu viac, suma odškodnenia sa medzi nich rozdelí rovnakým dielom. Podľa § 13 predmetného zákona celková suma odškodnenia poskytnutá podľa tohto zákona nesmie presiahnuť päťdesiatnásobok minimálnej mzda. Minimálna mzda v roku 2020 bola 580,- Eur a 50-násobok minimálnej mzdy predstavuje 29.000,- Eur. Maximálna suma odškodnenia, ktorú poskytuje štát obeti násilnej trestnej činnosti predstavuje sumu 29.000,- Eur. Ide o limitovanú náhradu škody, na ktorú má obeť násilnej trestnej činnosti nárok voči štátu. Minimálna mzda ako finančný nástroj, prostredníctvom ktorého štát vyjadruje svoj pozitívny (sociálny) záväzok voči svojim občanom, predstavuje minimálnu sumu, na ktorú má občan nárok po splnení zákonných podmienok. Minimálna mzda a zákon o obetiach trestných činov sú verejnoprávne regulácie (inštitúty verejného práva), ktorými štát nastavuje minimálne parametre sociálneho štátu. Normy verejného práva nemôžu byť podkladom pre limitáciu výšky náhrady nemajetkovej ujmy v súkromnoprávnych vzťahoch podľa Občianskeho zákonníka. Limitácia náhrady škody voči štátu nezbavuje obeť trestného činu jej nároku uplatniť si úplnú (100 %) náhradu škody voči páchateľovi násilnej trestnej činnosti. Odškodnenie garantované štátom v rámci vnútroštátneho systému odškodnenia má predstavovať podľa výkladu Súdu Európskej únie spravodlivé a primerané odškodnenie. Súd Európskej únie avšak dodáva, že takéto odškodnenie nemusí nevyhnutne zabezpečiť úplnú náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá môže byť na ťarchu páchateľa

násilného trestného činu. Štát síce nie je zodpovednou osobou, ale poskytuje limitované odškodnenie za zodpovednú osobu, teda za skutočného páchateľa úmyselnej násilnej trestnej činnosti. Štát je v pozícii čiastočného odškodňovateľa obete násilného trestného činu. Limitácia odškodnenia zo strany štátu má svoje logické zdôvodnenie, nakoľko nie je spravodlivé žiadať od štátu aby úplne odškodnil poškodeného za násilnú trestnú činnosť spáchanú inou osobou. Limitácia náhrady štátu nebráni pozostalým uplatniť si voči páchateľovi trestného činu nemajetkovú ujmu nad rámec finančnej kompenzácie garantovaného štátom, ak úmyselným trestným činom bola spôsobená smrť. Páchateľ naďalej zostáva trestne zodpovednou osobou, ktorá je povinná uhradiť skutočnú škodu spôsobenú trestným činom. Limitácia náhrada škody v prospech štátu neznamená, že obeť násilného trestného činu nemá nárok na väčšie odškodnenie. Zo strany štátu ide len o doplnkové čiastočne odškodnenie v prospech obete trestného činu, avšak plné odškodnenie obete naďalej zaťažuje páchateľa trestného činu. Táto skutočnosť je zrejmá z § 10 ods. 2 tohto zákona. Poisťovateľ svoju zákonom danú povinnosť nahradiť poškodenému škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla nemôže limitovať inými hmotnoprávnymi predpismi verejného práva o odškodnení, obzvlášť keď takéto odškodnenie nepredstavuje úplnú náhradu škody pre poškodeného. Poisťovateľ svoje povinnosti z povinného zmluvného poistenia nemôže degradovať na povinnosti štátu a zbavovať sa týmto spôsobom svojich povinností voči poškodenému. V súkromnoprávnych vzťahoch platí princíp náhrady skutočnej škody (§ 442 Občianskeho zákonník). Z uvedeného je zrejmé, že finančné limity odškodnenia, ktoré platia pre štát neplatia a nemôžu ani za žiadnych okolností platiť pre poisťovateľa vzhľadom na inú povahu vnútroštátneho systému (limitovaného) odškodnenia obetí trestného činu štátom. A preto nie je možné pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy súdom použiť pri poisťovateľovi 50-násobok minimálne mzdy (29.000,- Eur) ako maximálny limit výšky tohto nároku pre všetkých pozostalých. 50-násobok minimálnej mzdy nepredstavuje definitívnu úplnú výšku odškodnenia, ktorú je oprávnená žiadať obeť násilnej trestnej činnosti voči pôvodcovi neoprávneného zásahu. Limitácia náhrady škody podľa týchto predpisov podľa názoru žalobcov sa nemôže vzťahovať na žalovaného 2. Poisťovateľ je viazaný limitmi poistného plnenia v zmysle § 7 zákona č. 381/20011 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Limit poistného plnenia je najvyššia hranica poistného plnenia poisťovateľa pri jednej škodovej udalosti. Limit poistného plnenia z jednej škodovej udalosti musí byť najmenej 5.240.000 Eur za škodu podľa § 4 ods. 2 písm. a) (škody na zdraví a nákladov pri usmrtení) a náklady (zdravotnej poisťovne a Sociálnej poisťovne) podľa § 4 ods. 3 bez ohľadu na počet zranených alebo usmrtených. Jediný limit pre poisťovateľa ako maximálna výška poistného plnenia (škody) v prospech poškodeného je daná výlučne zákonom č. 381/20011 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Žalobcovia poukázali na to, že jediným dôvodom priznania náhrady nemajetkovej ujmy pozostalým v nižších sumách uvádzaných žalovaným 2 je, že krajské súdy si osvojili argumentáciu žalovaného a pri rozhodovaní o výške náhrady nemajetkovej ujmy použili limit odškodnenia pre obete násilnej trestnej činnosti štátom. Žiaden z krajských súdov sa nemusel v rámci odôvodnenia vysporiadať s argumentáciu uvádzanou v tomto vyjadrení v nadväznosti na nález Ústavného súdu č. 754/2016 o zákaze obmedzenia úvahy súdu pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy mechanickým porovnaním odškodnenia iných prípadov upraveného v inej právnej norme, v nadväznosti na odôvodnenie Súdneho dvoru Európskej únie k pojmu odškodnenie obete násilnej trestnej činnosti, z ktorého je zrejmé, že odškodnenie garantované štátom nezabezpečuje a nemusí ani zabezpečovať úplnú náhradu nemajetkovej ujmy, ktorú utrpela obeť. Avšak poisťovateľ na rozdiel od štátu musí v rámci povinného zmluvného poistenia v rámci zákonných limitov poistného plnenia a svojich zmluvných záväzkov voči poistenému zabezpečiť pozostalým úplnú náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá im vznikla. Krajské súdy (v rozhodnutiach uvádzaných žalovaným) nesprávne právne posúdili výšku náhrady nemajetkovej ujmy, nakoľko pri určení jej výšky podľa Občianskeho zákonníka vychádzali z limitácie náhrady nemajetkovej ujmy podľa osobitného predpisu verejného práva (zákon č. 215/2006 Z.z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi). Krajské súdy v rozhodnutiach nesprávne právne posúdili právny dôvod, podstatu a účel limitácie odškodnenia v prospech štátu. O tejto skutočnosti svedčí vyše 30 rozhodnutí krajských súdoch, na ktoré odkazujú žalobcovia v tomto vyjadrení, ktoré priznali všetkým pozostalým viac ako 50-násobok minimálnej mzdy (29.000,- Eur). Pri návrhu žalovaného 2 na rozdelenie zodpovednosti medzi vodiča a zákonných zástupcov maloletého dieťaťa v rozsahu 50 % uviedli, že s týmto nesúhlasia, nakoľko to nezodpovedá skutkovému stavu v zmysle príslušného trestného rozkazu. Pre posúdenie miery zodpovednosti toho ktorého účastníka dopravnej nehody sú smerodajné závery znaleckého posudku z odboru cestná doprava vypracovanom pre účely trestného konania, kde znalec uvádza technickú príčinu vzniku dopravnej nehody a možnosti zabránenia toho ktorého účastníka vzniku dopravnej nehodu. Teoreticky by prichádzalo do úvahy spoluzavinenie maloletej maximálne v rozsahu 25 %, čo

korešponduje s judikatúrou Najvyššieho súdu SR (spisová značka 4 Cdo 38/2007 - usmrtenie chodca mimo prechod pre chodcov prekročením maximálne dovolenej rýchlosti vodičom). Podľa žalobcov nie je možné automaticky rozdeliť zodpovednosť rovným dielom medzi vodiča a chodca bez zisťovania skutkového stavu veci, príčinu vzniku dopravnej nehody treba vždy individuálne vyhodnotiť. Samotná účasť maloletého chodca na dopravnej nehode neznamená 50 % spoluzodpovednosť chodca. Žalovaný 2 vo vzťahu k ním požadovanej miere spoluzavinenia nepredložil žiaden relevantný dôkaz, ani dôkaz ktorý by odôvodňoval rozdelenie zodpovednosti medzi rodičov maloletej poškodenej a vinníka dopravnej nehody. Poukázali na ust. § 4 ods. 1 písm. e/ a § 16 ods.1 zákona č. 8/2009 Z.z. o cestnej premávke v znení neskorších predpisov, ako aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 3 Tdo 15/2013 a Krajského súdu v Prešove, spisová značka 21Co/115/2017.

10. Žalovaný v 1. rade vo vyjadrení zo dňa 12.03.2021 opätovne poukázal na závery znaleckého posudku vyhotoveného v trestnom konaní z ktorého je zrejmé, že jednou z príčin vzniku nehody bolo prechádzanie vozovky chodcom neb. Z. C. mimo prechod pre chodcov. Rovnako opätovne poukázal na spoluzavinenie žalobcov 1, 2, ktorí porušili ich rodičovské práva a povinnosti vyplývajúce im zo zákona o rodine. Zotrval i na svojom predchádzajúcom stanovisku vo vzťahu k žalobkyni v 6. rade i nedôvodnosti výšky požadovanej nemajetkovej ujmy.

11. Žalovaný v 2. rade vo vyjadrení zo dňa 26.04.2021 konštatoval, že nikdy nenamietal skutočnosť, že by nároky pozostalých osôb po obetiach dopravných nehôd nemali byť kryté povinným zmluvným poistením podľa zákona č. 381/2001 Z.z.. Čo sa týka limitácie výšky odškodnenia všeobecnými súdmi podľa kritérií pre odškodňovanie obetí násilných trestných činov iba u dvoch z nimi uvedených rozhodnutí boli použité tieto kritériá. U ostatných súdy pre svoje rozhodnutie toto východisko nepoužili, avšak je z nich zrejmá neprimeranosť výšky žalobcami 1, 2 požadovanej náhrady nemajetkovej ujmy.

12. Žalobcovia vo vyjadrení zo dňa 30.08.2021 k žalovaným v 2. rade na pojednávaní vznesenej námietke nedostatku jeho pasívnej legitimácie v spore poukázali na to, že žalovaný v 2. rade nikdy mimosúdne nespochybňoval svoju pasívnu legitimáciu, resp. povinnosť nahradiť žalobcom škodu spôsobenú žalovaným v 1. rade, pričom toto vyplýva aj zo samotnej mimosúdnej komunikácie medzi právnym zástupcom žalobcov a žalovaným v 2. rade, resp. likvidačným zástupcom zastupujúcim ho na území Slovenskej republiky. Toto by podľa názoru žalobcov teda ani sporné byť nemalo, keďže sám žalovaný v 2. rade žalobcom čiastočne náhradu škody (náklady pohrebu) plnil, a to dokonca bez akéhokoľvek krátenia, resp. zohľadňovania spoluzodpovednosti rodičov maloletej. Žalovaný v 2. rade spochybňoval len rozsah náhrady škody (náhradu nemajetkovej ujmy) (čo štandardne spochybňujú aj takmer všetky poisťovne pôsobiace na území SR), pričom rozsah a spôsob náhrady škody určuje slovenské právo tak, ako na to bolo poukázané v samotnej žalobe a neskorších vyjadreniach žalobcov. Uviedli, že podľa článku 1 ods. 1 Ústavy SR Slovenská republika uznáva a dodržiava všeobecné pravidlá medzinárodného práva, medzinárodné zmluvy, ktorými je viazaná, a svoje ďalšie medzinárodné záväzky. Dňa 4. mája 1971 bola v Haagu na XI. zasadaní Haagskej konferencie o medzinárodnom súkromnom práve prijatý Dohovor o práve použiteľnom na dopravné nehody. Dohovor bol publikovaný vo vyhláške ministra zahraničných vecí pod č. 130/1976 Zb.. Tento Dohovor určuje právo rozhodné pre občianskoprávnu mimozmluvnú zodpovednosť za dopravné nehody bez ohľadu na spôsob konania pri jej uplatnení. Na účely tohto Dohovoru sa považuje za dopravnú nehodu nehoda, na ktorej sa zúčastňuje jedno alebo viac vozidiel bez ohľadu, či sú poháňané motorom alebo nie, a ktorá súvisí s dopravou na verejných cestách, na pozemkoch prístupných verejnosti alebo na súkromných pozemkoch, na ktoré majú právo prístupu určité osoby. Slovenská republika ratifikovala Haagsky dohovor o práve použiteľnom na dopravné nehody, je ním viazaná, a na území Slovenskej republiky sa pri určení rozhodného práva musí aplikovať tento medzinárodný dohovor. Podľa článku 3 predmetného dohovoru rozhodným právom sú vnútorné predpisy štátu, na území ktorého došlo k nehode. To znamená, že rozhodným právom je právo miesta vzniku dopravnej nehody (lex loci delicti). Podľa článku 8 bod 4 Haagskeho dohovoru rozhodné právo určuje najmä spôsob a rozsah náhrady škody. K dopravnej nehode došlo na území Slovenskej republiky, to znamená, že rozsah náhrady škody spôsobený prevádzkou motorového vozidla sa spravuje slovenským právom, t.j. zákonom č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a aktuálnou ustálenou judikatúrou Ústavného súdu SR a Najvyššieho súdu SR ku krytiu nemajetkovej ujmy povinným zmluvným poistením. Podľa článku 1 ods. 4 druhej smernice Rady z 30. decembra 1983 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel (84/5/EHS), ktorá je záväzná aj pre Slovenskú republiku, resp. platí aj na jej území, každý

členský štát zriadi alebo poverí orgán, ktorého úlohou bude zabezpečiť náhradu škody najmenej do výšky povinného poistenia za škodu na majetku alebo ujmy na zdraví spôsobené neidentifikovaným vozidlom alebo vozidlom, ktoré nemalo splnené povinné zmluvné poistenie. Smernica 84/5/EHS teda má za cieľ najmä zaručiť, že poškodený neostane bez náhrady škody v prípade, ak vozidlo, ktoré spôsobilo dopravnú nehodu nie je poistené alebo identifikované, keď stanovila, že náhradu škody vyplatí orgán. Takýmto subjektom uvedeným v predchádzajúcom bode ohľadne vozidla registrovaného vo Veľkej Británii je žalovaný v 2. rade, nakoľko motorové vozidlo škodcu bolo registrované vo Veľkej Británii, nemalo uzavreté povinné zmluvné poistenie a obete dopravných nehôd poškodené nepoistenými anglickými vozidlami sú odškodňované výlučne Anglickou kanceláriou poisťovateľov Motor Insurers Bureau, t.j. žalovaným v 2. rade. Pasívnu legitimáciu potvrdil aj priamo žalovaný v 2. rade čiastočným odškodneným žalobcov, ktorým uhradil náklady pohrebu. Pasívna legitimácia nie je sporná, ani nebola nikdy spochybňovaná mimosúdne žalovaným v 2. rade, žalovaný v 2. rade spochybňoval len rozsah náhrady škody (náhradu nemajetkovej ujmy). Zo zákona o cestnej premávke z roku 1988 (Road Traffic Act 1988) vyplýva, že každý poisťovateľ zaoberajúci sa povinným zmluvným poistením musí byť členom Motor Insurers Bureau a prispievať na jeho financovanie. Na predmetný zákon vrátane odkazu na jeho zverejnené znenie v angličtine bolo poukázané aj vo vyjadrení žalobcov zo dňa 10.07.2020. Slovenská kancelária poisťovateľov listom zo dňa 15.05.2019 "Oznámenie o postúpení vysporiadania Vášho nároku" oznámila právnemu zástupcovi žalobcov, že poverila vybavením škodovej udalosti spoločnosť AVUS International, spol. s r.o., ktorá poskytne ďalšie informácie o priebehu vybavenia nároku. Spoločnosť AVUS International, spol s r.o. je likvidačný zástupcom podľa § 15 a zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Podľa § 15a ods. 4 predmetného zákona likvidačný zástupca je oprávnený vo vzťahu k poškodenému pri uspokojovaní jeho nárokov zastupovať poisťovateľa v plnom rozsahu a musí zabezpečiť prešetrovanie nárokov poškodeného v úradnom jazyku členského štátu, v ktorom má poškodený trvalý pobyt alebo sídlo; tým nie je dotknuté právo poškodeného uplatniť svoje nároky na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi alebo proti osobe, ktorá túto škodu spôsobila. Uvedený list bol súčasť podanej žaloby podanej na Okresný súd Spišská Nová Ves. Listom zo dňa 21.05.2019 spoločnosť AVUS International, spol. s r.o. poverená Slovenskou kanceláriou poisťovateľov vybavením nároku oznámila právnemu zástupcovi žalobcov, že požiadala zahraničnú poisťovňu o potvrdenie poistného krytia. Spoločnosť AVUS International, spol. s r.o. sa oficiálne obrátila na žalovaného v 2. rade, aby preverila u neho poistné krytie a aby preverila to, či motorové vozidlo v čase dopravnej nehody bolo alebo nebolo poistené u niektorého anglického poisťovateľa. Žalovaný v 2. rade vedie všetky poistné zmluvy týkajúce sa poistenia zodpovednosti motorových vozidiel uzavreté na území Anglicka. Motorové vozidlo T. V. Z. Z. s pravostranným riadením, ktorým bolo spôsobená škoda, bolo registrované vo Veľkej Británii. Uvedený list bol súčasť žaloby podanej na Okresný súd Spišská Nová Ves. Spoločnosť AVUS International, spol. s r.o. listom zo dňa 03.07.2019 oznámila právnemu zástupcovi žalobcov, že Anglická kancelária poisťovateľov Motor Insures Bureau, t.j. žalovaný v 2. rade odsúhlasil poistné plnenie vo výške 1.494,50 eur (náklady na pohreb), ktoré bolo poukázané na účet žalobcov. Zároveň bolo oznámené, že Anglická kancelária poisťovateľov Motor Insures Bureau zamietla v celkom rozsahu nárok na náhradu nemajetkovej ujmy. Žalovaný v 2. rade má rovnaké postavenie ako Slovenská kancelária poisťovateľov, či národná kancelária poisťovateľov v ktoromkoľvek členskom štáte EU. Odškodňuje škodu spôsobenú motorovými vozidlami, ktoré v čase dopravnej nehody nemajú uzavreté povinné zmluvné poistenie. Táto skutočnosť je zrejmá z webstránky www.mib.org.uk. Na oficiálnej stránke žalovaného v 2. rade sa okrem iného výslovne uvádza: "MIB je tu, aby Vám pomohla. Ak sa stanete účastníkom nehody s vodičom, ktorý nie je poistený alebo ktorý odíde z miesta činu, stále si môžete uplatniť nárok na náhradu škody. MIB je tu na to, aby Vám pomohla s týmito tvrdeniami". Pokiaľ by malo motorové vozidlo uzavreté povinné zmluvné poistenie v niektorej anglickej poisťovni, informovala by anglická kancelária poisťovateľov o tom poškodených, prípadne likvidačného zástupcu a odkázalo by ich s nárokom na náhradu škody na zodpovedného anglického poisťovateľa. Žalovaný v 2. rade však po preverení poistného krytia dobrovoľne pristúpil k odškodneniu žalobcov vedomý si svojich záväzkov. Anglická kancelária poisťovateľov, t.j. žalovaný v 2. rade nikdy mimosúdne nespochybňovala svoju povinnosť plniť (pasívnu legitimáciu), komunikovala s pozostalými prostredníctvom likvidačného zástupcu, a svoje záväzky z povinného zmluvného poistenia uhradiť škodu spôsobenú nepoisteným vozidlom voči žalobcom (pasívnu legitimáciu) výslovne potvrdila faktickým poskytnutím poistného plnenia. Uvedené (dobrovoľné mimosúdne plnenie žalovaného v 2. rade) je taktiež podľa žalobcov dôkazom pasívnej vecnej legitimácie žalovaného v 2. rade. Jediné, čo spochybňovala Anglická kancelária poisťovateľov bol výlučne rozsah náhrady škody (náhrada nemajetkovej ujmy). Právny zástupca žalobcov si opätovne emailom zo dňa 24.08.2021 od Slovenskej kancelárie poisťovateľov preveril subjekt zodpovedný za škodu, vrátane

nemajetkovej ujmy, v prípade nepoisteného vozidla šoférovaného žalovaným v 1. rade (T. Z. XXFUY), pričom SKP odpovedala emailom zo dňa 25.08.2021, že orgánom zodpovedným za náhradu škody je žalovaný v 2. rade. Právny zástupca žalovaného v 2. rade žiadnym relevantným spôsobom alebo konkrétnym dôkazom nevyvrátil pasívnu legitimáciu žalovaného v 2. rade napr. predložením poistnej zmluvy, prípadne potvrdenia o uzavretí povinného zmluvného poistenia v inej poisťovni, t.j. akýmkoľvek dôkazom, ktorý by preukazoval, že je zodpovedná konkrétna poisťovňa, odlišná od žalovaného v 2. rade. Ak motorové vozidlo nemá uzavreté povinné zmluvné poistenie, prirodzene nemôže existovať k tomu ani žiadna štandardná poistná zmluva. Túto skutočnosť preveruje kompetentný orgán v Anglicku, ktorým je práve Anglická kancelária poisťovateľov - žalovaný v 2. rade. Tá preverila poistné krytie na žiadosť likvidačného zástupcu AVUS a zistila, že motorové vozidlo žalovaného v 1. rade nemalo uzavreté povinné zmluvné poistenie, a dobrovoľne pristúpila k rýchlemu odškodneniu žalobcov ohľadne nákladov pohrebu. Poukázali na to, že právny zástupca žalovaného v 2. rade pri svojej obrane neuviedol, ktorý iný právny subjekt namiesto žalovaného v 2. rade by mal byť pasívne legitimovaný a ani nezdôvodnil, prečo by žalovaný v 2. rade nemal byť pasívne legitimovaný, obzvlášť keď žalovaný v 2. rade sám potvrdil svoju pasívnu legitimáciu dobrovoľným poskytnutím poistného plnenia po predchádzajúcom preverení poistného krytia. Právny zástupca žalovaného v 2. rade nepredložil ani vyjadrenie Anglickej kancelárie poisťovateľov, že by mala plniť žalobcom nedopatrením, že zistila iného zodpovedného anglického poisťovateľa, namiesto ktorého omylom plnila, a preto žiada poistné plnenie späť od žalobcov ako bezdôvodné obohatenie. Takáto vyjadrenie Motor Insurers Bureau samozrejme podľa názoru žalobcov ani nie je možné zabezpečiť a predložiť súdu, nakoľko samotný žalovaný v 2. rade jasne počas celej komunikácie fakticky akceptoval svoje pasívnu legitimáciu v súlade s jeho postavením. Z uvedeného je teda zrejmé, že žalovaný v 2. rade je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti uhradiť žalobcom škodu spôsobenú prevádzkou nepoisteného vozidla registrovaného na území Veľkej Británie.

13. Žalovaný v 2. rade vo vyjadrení zo dňa 16.09.2021 uviedol, že žalobcovia sa ani vo svojom poslednom podaní s jeho vecnou legitimáciou nevyporiadali, pričom ich zaťažuje dôkazné bremeno preukázať, že je nositeľom záväzku, ktorého sa v tomto konaní voči nemu domáhajú. Z tzv. druhej motorovej smernice (84/5/EHS) na ktorú žalobcovia odkazujú mu vecná legitimácia nevyplýva, ani vyplývať nemôže, pretože jednak priama aplikácia smernice v súkromnoprávnych sporoch nie je možná a jej priama záväznosť pre fyzické a právnické osoby je vylúčená a jednak pre to, že Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska v ktorom má sídlo, v súčasnosti ani nie je členom Európskej únie. Nespochybňoval aké úlohy a postavenie má z hľadiska povinného zmluvného poistenia v Anglicku, ani neexistenciu poistenia vozidla škodcu v rozhodnom čase, rovnako ako fakt, že podľa aktuálnej rozhodovacej praxe slovenských súdov povinné zmluvné poistenie podľa zákona č. 381/2001 Z.z. pokrýva aj nároky pozostalých po obetiach dopravných nehôd. Rovnako nespochybňovali plnenia, ktoré uskutočnila spoločnosť AVUS, International spol. s r.o. v tejto veci na ich účet.

14. Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom žalobcov 1-5, oboznámil sa s listinnými dôkazmi najmä rodným listom Z. C. D., trestným rozkazom Okresného súdu Spišská Nová Ves spisová značka 3T/121/2018, uplatnením nároku žalobcov 1, 2 u Slovenskej kancelárie poisťovateľov zo dňa 19.03.2019 a 31.01.2020 vrátane podacieho lístka, oznámením o postúpení vysporiadania nároku od Slovenskej kancelárie poisťovateľov zo dňa 15.05.2019, písomnosťami od spoločnosti AVUS International spol. s r.o. zo dňa 21.05.2019, 03.07.2019, 16.08.2019 a zo dňa 20.12.2019, vyjadrením právnej zástupkyne žalobcov spoločnosti AVUS International spol. s r.o. zo dňa 10.07.2019, predžalobnou výzvou zo dňa 13.11.2019, vyjadrením právnej zástupkyne žalovaného v 1. rade zo dňa 03.12.2019, vyjadrením právnej zástupkyne žalobcov právnej zástupkyne žalovaného v 1. rade zo dňa 12.12.2019, výpisom z obchodného registra žalovaného v 2. rade, správou od spoločnosti AVUS International spol. s r.o. zo dňa 18.09.2020, obsahom trestného spisu tunajšieho súdu sp.zn. 3T/121/2018 vrátane znaleckého posudku č. 56/2018 zo dňa 03.07.2018, znaleckého posudku č. 12/2018 a č. 7/2018 zo dňa 23.05.2018, zápisnice o výsluchu svedka poškodeného zo dňa 14.05.2018, ako aj zo dňa 17.09.2018, ako aj obsahom celého tohto spisu a zistil tento skutkový stav:

15. Žalobca v 1. rade na pojednávaním konanom dňa 19.08.2021 uviedol, že mu dcéra strašne chýba. V deň keď sa nehoda stala 23.04.2018 boli u doktorky, potom on začal v dome dávať sadrokartón a manželka varila večeru. Dcéra plakala, tak ju poslali so sestrou E., aby sa išla hrať na dvor, pričom manželka Nore prízvukovala, aby na sestru dávala pozor. Dcéra E. mala v čase nehody 8 rokov. Vonku boli aj ďalšie deti, jej bratranci, sesternice. Asi o 5 minút sa to stalo. Mal vedomosť o tom, že keď Z. D. prechádzal autom po ceste, dcéra E. na neho kričala aby šiel pomaly, čo sa však nestalo. Vedel

o tom, že Z. D. jazdil ako "šalený", kričali na neho nielen oni (myslené rómovia), ale aj bieli z dediny. Páchateľ nehody z nej ušiel, vrátil sa až po 20 minútach, keď už dcéra bola mŕtva, potom čo na neho kričal jeho strýko U. D., že keď dcéru zrazil, že nech ju odvezie do nemocnice. Tento sa následne vrátil, jeho bratranec L. D. mu ju naložil do auta a išiel s ňou do nemocnice. Nie je pravdou, žeby Z. D. privolal rómsku hliadku. Ostatní Rómovia na Z. D. kričali, že keď dcéru zrazil, nech jej dá prvú pomoc a nech ju berie do nemocnice, čo však on odmietal. Od obdobia nehody sú všetci stresovaní, dcéra im chýba, mal ju veľmi rád. Táto spala pri ňom, takže večer, keď si ide ľahnúť sa mu zdá, že je tam. Stalo sa mu, že sa sám so sebou rozpráva. Dcéra je pochovaná u nich na cintoríne, chodia tam 2 až 3x týždenne, niekedy aj každý deň. Vinník nehody sa im doposiaľ neospravedlnil. On s manželkou trestne stíhaní ani odsúdení v súvislosti s touto nehodou neboli. Žalovaný v 1. rade sa chválil, že dcére zaplatil hrobku, aj pohreb, čo nie je pravda. Na pohrebe rovnako nebol. Asi týždeň po pohrebe dcéry bol tak vystresovaný, že išiel na poschodie a chcel sa tam obesiť. Prišla za ním sestra a švagriná a zobrali ho z domu von, aby to neurobil. Pred nehodou bol nabitý, tlstý, teraz mu nechutí jesť, schudol. Manželka bola po nehode ako hlúpa, šalená, stresovaná, s nikým sa nebavila. On bol po nehode raz u svojej obvodnej lekárky, aby mu predpísala nejaké prášky. Žiaden podiel viny na tom, čo sa dcére stalo necítil, výpoveď realizovanú v tomto smere pred vyšetrovateľom považoval za nepravdivú.

16. Žalobkyňa v 2. rade Y. D. vo svojom výsluchu dňa 13.01.2022 uviedla, že v ten večer kedy k nehode došlo boli všetci doma, jedli večeru, sedeli za stolom. Manžel bol hore, opravoval dom. Následne dcéra Ž. išla do obchodu kúpiť malinovku a dcéra E. vyšla vonku. Sestra Z. začala za ňou plakať a naliehala na to, že chce ísť so sestrou E.. Ona dcére E. povedala, aby zobrala sestru Z. so sebou, pretože potrebovala poupratovať stôl. Ubehlo asi 5 minút po ktorých sa E. vrátila dnu s tým, že Z. je mŕtva. Ona následne odpadla a na ďalšie skutočnosti si už nepamätala, dokonca ani na to, kto ju odniesol do nemocnice. V nemocnici sa jej pýtali prečo sme dcéru zobrali so sebou, keď už bola mŕtva a ona tak v nemocnici odpadla znovu. Hneď po nehode jej nebolo dobre, že jej zabili dieťa. Doteraz cíti ťažobu, bolo to jej dieťa, ktoré odkojila. Aj teraz, keď sa pozrie na mobil kde má dcérinu fotku, začne plakať, nedokáže ani jesť. Predtým bola veľká, tučná, pekná žena, teraz keď ide do spálne a vidí dcérinu fotku, nedokáže jesť, radšej ide vonku. Doteraz cíti ťažobu stále keď sa pozriem na svoju súčasnú dcéru Z., pripomenie si nebohú a začne plakať.

17. Žalobkyňa v 3. rade Ž. Z. - sestra nebohej vo svojej výpovedi uviedla, že potom ako sa všetci navečerali a poupratovali po večeri, išla ona do potravín kúpiť nejaké malinovky. Keď sa z obchodu vracala, videla veľa ľudí, myslela si, že sa hádajú, pretože u nich sú hádky bežné. Následne videla kopu krvi a išla domov po rodičov. Rodičia doma neboli a strýko I. D. jej oznámil, že sestru zrazilo auto a išli s ňou do nemocnice. Následne niekto volal babke, že je sestra mŕtva. Všetci z toho boli hotoví, plakali. Vtedy si povedala, že radšej mohla zomrieť ona ako sestra, sestra bola ešte veľmi malá. Z. D. vynadala, pretože tento sestru 3x prešiel a nedal jej prvú pomoc. Medzičasom sa ona vydala, má svoje dieťa i manžela, ale stále na sestru myslí. Má ďalšiu sestru, ktorej rodičia dali meno rovnako ako nebohej, Z.. Žijú s nimi v jednom dome i naďalej, chodia na cintorín. Sestra bola najmladšia, mala ju veľmi rada. Pred nehodou žili v Anglicku, chodili spolu vonku, brávala ju do parku. Po návrate z Anglicka sa toto stalo. Život síce ide ďalej, ale na sestru myslí, má v izbe jej fotku. Táto bola veľmi múdra. Často spomína na to, čo spolu prežili.

18. Žalobca v 4. rade D. D., brat nebohej vo svojej výpovedi uviedol, že večer o 6.30 hod. (18.30 hod.) išiel hrať futbal a potom išiel domov. Bolo tam veľa ľudí, bolo tam auto, bolo tam už iba zapáskované miesto, prišiel posledný. Keď mu o tom povedali, bol v šoku. Z. bola jeho posledná sestra, mal ju rád. Hrávali sa so psom spolu so sestrou. Bývali so sestrou v jednom dome, nemali spoločnú izbu. Keď spí, furt má na očiach krv, ktorá ostala po sestre.

19. Žalobkyňa v 5. rade E. D., vo výpovedi zo dňa 19.08.2021 uviedla, že sa s nebohou sestrou hrali na záhrade, táto do nich hádzala kamienky. Išla si po ďalšie kamienky zo záhrady na chodník a vtedy išiel akurát okolo Z. D.. Oni mu kývali aby nešiel, ale on napriek tomu išiel a to veľmi rýchlo a sestru prešiel. Potom išli so sestrou do nemocnice, prišli policajti. Sestra jej chýba. Vzhľadom na problém pri komunikácii v slovenskom jazyku, bola jej výpoveď doplnená dňa 13.01.2022, pričom preklad výsluchu bol zo strany zrealizovaný prekladateľom z rómskeho jazyka. V tejto výpovedi konštatovala, že po večeri sedeli za stolom. Najprv odišla von sestra Ž., potom ona a keďže za ňou plakala sestra Z., matka ju za ňou vonku odniesla. Po tom ako vyšla vonku Z., ona zbadala pána Z. (žalovaný v 1. rade), kývala mu aby nešiel, ale on išiel a 3-krát sestru prešiel. Nedal jej ani prvú pomoc, utiekol. Potom strýko I. Z.

odniesol do nemocnice a strýko U. povedal žalovanému v 1. rade, aby sa išiel pozrieť, či náhodou malá nezomrela. Ujmu cítim zle, so sestrou všade spolu chodili, hrali sa spolu. Každý deň na sestru myslí, pripomína jej ju fotka v spálni. Tesne pred nehodou sa so sestrou hrali na chodníku. Sestra hádzala kamene do nášho bratranca a išla si nazbierať ďalšie na druhú stranu cesty. Vtedy po ceste išiel autom žalovaný, ona na neho kývala, lebo išiel rýchlo, tento však sestru prešiel. Ak by sa snažila zobrať sestru z cesty, narazil by žalovaný aj do nej.

20. Z rodného listu Z. C. D. súd zistil, že táto sa narodila dňa XX.XX.XXXX v S. D. K. I. W. S. Í., pričom ako rodičia sú na jej rodnom liste zapísaní žalobcovia 1, 2.

21. Z trestného rozkazu Okresného súdu Spišská Nová Ves zo dňa 25.10.2018, spisová značka 3T/121/2018 právoplatného dňa 14.11.2018 súd zistil, že obvinený Z. D. bol uznaný za vinného z prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1 Trestného zákona, pretože dňa 23.04.2018 v čase okolo 19.25 h. v obci I. viedol osobné motorové vozidlo T. V. Z., ev. č. Z. s pravostranným riadením, registrované vo Veľkej Británii, v smere jazdy od rómskej osady k obecnému úradu obce I. a v blízkosti rodinného domu č XXX, v dôsledku neprimeranej rýchlosti vozidla vzhľadom na dopravnú situáciu a miestne pomery nevenujúc pozornosť vedeniu vozidla a nesledovania situácie v cestnej premávke, ako aj neskorej resp. žiadnej reakcie na chodca vchádzajúceho do jeho koridoru jazdy a to v čase, keď mal na chodca odkrytý výhľad, narazil ľavou prednou časťou motorového vozidla do mal. Z. C. D., ktorá pri dopravnej nehode utrpela ťažké zranenia nezlučiteľné so životom, ktorým toho istého dňa v čase okolo 19.40 h. pri prevoze do nemocnice podľahla. Za tento skutok mu súd uložil trest odňatia slobody v trvaní deväť mesiacov, pričom mu tento trest podmienečne odložil a určil skúšobnú dobu v trvaní dvadsať mesiacov. Zároveň mu súd uložil trest zákazu činnosti viesť všetky druhy motorových vozidiel v trvaní štyridsaťdva mesiacov. S nárokom na náhradu škody bol poškodený odkázaný na civilný proces.

22. Žalobcovia 1, 2 prostredníctvom svojej právnej zástupkyne uplatnili nárok na náhradu škody vo výške 1.495,50 Eur a nemajetkovej ujmy každý po 30.000,- Eur listom zo dňa 19.03.2019 u Slovenskej kancelárie poisťovateľov, pričom táto vysporiadanie nároku postúpila na vybavenie spoločnosti AVUS International spol. s r.o. Bratislava, o čom svedčí Oznámenie postúpení vysporiadania nároku zo dňa 15.05.2019. Listom zo dňa 03.07.2019 spoločnosť AVUS International spol. s r.o. oznámila žalobcom 1, 2 že Anglická kancelária poisťovateľov Motor Insurers´ Bureau, Linford Wood House, Capital Drive 6-12, Milton Keynes, MK14 6XT, United Kingdom, odsúhlasila plnenie vo výške 1.495,50 Eur (náklady pohrebu), pričom náhradu nemajetkovej ujmy zamietla v celom rozsahu, pretože tento nárok nie je krytý zákonom č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Napriek opätovnej výzve zo dňa 10.07.2019 i predžalobnej výzve zo dňa 13.11.2019 zo strany právnej zástupkyne žalobcov 1, 2, Anglická kancelária poisťovateľov svoj názor nezmenila, čo im tlmočila prostr. AVUS International spol. s r.o. listom zo dňa 16.08.2019 a zo dňa 20.12.2019.

23. Právna zástupkyňa žalobcov 1, 2 rovnako s nárokom na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške po 20.000,- Eur pre každého z nich oslovila i žalovaného v 1. rade výzvou zo dňa 13.11.2019 pričom právna zástupkyňa žalovaného v 1. rade vyjadrením zo dňa 03.12.2019 neuznala dôvodnosť nároku žalobcov a konštatovala, že žalovaný v 1. rade nie je ochotný ani schopný takúto náhradu zaplatiť.

24. Z obsahu trestného spisu Okresného súdu Spišská Nová Ves spisová značka 3T/121/2018 súd zistil, že dňa 23.04.2019 o 19.25 hod. došlo na miestnej komunikácii v rómskej osade, v blízkosti rodinného domu č. XXX v obci I. k dopravnej nehode, v dôsledku ktorej mal. Z. C. D. utrpela ťažké zranenia nezlučiteľné so životom, ktorým toho istého dňa v čase okolo 19.40 hod. pri prevoze do nemocnice podľahla. Podľa Znaleckého posudku č. 56/2018 vypracovaného dňa 03.07.2018 znalcom v odbore cestná doprava Ing. Petrom Onderušom príčinou dopravnej nehody z technického hľadiska tieto prvky nehodového deja: 1) prechádzanie vozovky chodcom mal. Z. C. D. mimo priechod pre chodcov v čase keď zľava prichádzalo vozidlo, čím chodec vyvolal kolíznu situáciu, 2) oneskorené reagovanie vodiča vozidla T. V. Z., EČ: Z.(M.) Z. D. na chodca vchádzajúceho do jeho koridoru jazdy spoza zakrytého výhľadu, sprava doľava, v čase keď mal na chodca odkrytý výhľad. Podľa záverov spoločného Znaleckého posudku č. 12/2018 a č. 7/2018 vypracovaného dňa 23.05.2018 znalcom v odbore zdravotníctvo a farmácia, odvetvie súdne lekárstvo MUDr. Antonom Gavelom a znalcom v odbore zdravotníctvo a farmácia, odvetvie súdne lekárstvo MUDr. Lukášom Hamerlíkom príčinou smrti mal. Z. C. D. bolo zadusenie vdýchnutím krvi do pľúc. Táto sa bezprostredne pred kontaktom s motorovým

vozidlom nachádzala vo vzpriamenej polohe, kráčala prípadne prebiehala naprieč vozovkou z pravej strany doľava z pohľadu vodiča motorového vozidla. Súčasťou súdneho spisu je i vyšetrovací spis vedený OR PZ Spišská Nová Ves, odbor dopravnej polície ČVS: ORP-30/DI-SN-2018 v ktorom sa nachádzajú výsluchy žalovaného v 1. rade, ako aj žalobcu v 1. rade. Žalobca v 1. rade vo výsluchu 14.05.2018 ako svedok -poškodený popísal udalosti nasledujúce po nehode, ktorej obeťou sa stala mal. Z. C.. Samotný skutok však nevidel, informácie mal iba sprostredkované. Konštatoval, že si je vedomý toho, že dcéra na ceste nemala čo robiť sama, mali byť pri nej, keby tam boli s ňou určite by sa nehoda nestala. Skutočnosti rovnako popísal i vo svojom výsluchu zo dňa 17.09.2018 a uplatnil náhradu spôsobenej škody i nemajetkovej ujmy.

25. Podľa č. 15 ods. 1, 2 Ústavy Slovenskej republiky každý má právo na život. Ľudský život je hodný ochrany už pred narodením. Nikto nesmie byť pozbavený života.

26. Podľa čl. 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

27. Podľa § 11 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

28. Podľa § 13 ods. 1-3 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie. Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

29. Podľa článku 2 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných práv a slobôd publikovaného pod č. 209/1992 Zb., právo každého na život je chránené zákonom. Nikoho nemožno úmyselne zbaviť života okrem výkonu súdom uloženého trestu nasledujúceho po uznaní viny za spáchanie trestného činu, pre ktorý zákon ukladá tento trest.

30. Podľa článku 8 ods. 1 citovaného Dohovoru, každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydlia a korešpondencie.

31. Podľa článku 17 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach publikovaného pod č. 120/1976 Zb., nikto nesmie byť vystavený svojvoľnému zasahovaniu do súkromného života, do rodiny, domova alebo korešpondencie ani útokom na svoju česť a povesť. Každý má právo na zákonnú ochranu proti takým zásahom alebo útokom.

32. Podľa ust. § 4 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poistnej zmluve.

33. Podľa § 4 ods. 2 - 4 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu
a) škody na zdraví a nákladov pri usmrtení,
b) škody vzniknutej poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou veci,
c) účelne vynaložených nákladov spojených s právnym zastúpením pri uplatňovaní nárokov podľa písmen a), b) a d), ak poisťovateľ nesplnil povinnosti uvedené v § 11 ods. 6 písm. a) alebo písm. b) alebo poisťovateľ neoprávnene odmietol poskytnúť poistné plnenie, alebo neoprávnene krátil poskytnuté poistné plnenie,
d) ušlého zisku.
Poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil príslušným subjektom uplatnené, preukázané a vyplatené náklady zdravotnej starostlivosti, nemocenské dávky, dávky nemocenského zabezpečenia, úrazové dávky, dávky úrazového zabezpečenia, dôchodkové dávky,

dávky výsluhového zabezpečenia a dôchodky starobného dôchodkového sporenia, ak poistený je povinný ich nahradiť týmto subjektom.
Poistený má právo, aby poisťovateľ za neho poskytol poškodenému poistné plnenie v rozsahu podľa odseku 2, ak ku škodovej udalosti, pri ktorej táto škoda vznikla a za ktorú poistený zodpovedá, došlo v čase trvania poistenia zodpovednosti, ak tento zákon neustanovuje inak.

34. Podľa §15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať.

35. Podľa ust. § 24 ods. 2 písm. b), e) zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, kancelária poskytuje z poistného garančného fondu poistné plnenie za škodu b) spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, za ktorú zodpovedá osoba bez poistenia zodpovednosti, e) spôsobenú prevádzkou cudzozemského motorového vozidla vodičom, ktorému nevzniká pri prevádzke tohto motorového vozidla na území Slovenskej republiky povinnosť uzavrieť hraničné poistenie, s výnimkou cudzozemského motorového vozidla, ktoré sa spravidla nachádza na území iného členského štátu; tým nie sú dotknuté ustanovenia § 24a a 24b.

36. Podľa ust. § 24a ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, poškodený s trvalým pobytom alebo sídlom na území Slovenskej republiky má nárok na náhradné poistné plnenie z poistného garančného fondu, ak
a) do troch mesiacov odo dňa oznámenia poškodeného o škodovej udalosti poisťovateľ alebo jeho likvidačný zástupca zodpovedný za náhradu škody neposkytol poškodenému písomné vysvetlenie k nárokom na náhradu škody alebo
b) poisťovateľ so sídlom v inom členskom štáte neurčil v Slovenskej republike likvidačného zástupcu zodpovedného za náhradu škody.

37. Podľa ust. § 24a ods. 2 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, poškodený nemá nárok na náhradné poistné plnenie, ak
a) podľa odseku 1 písm. b) už uplatnil nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a ak do troch mesiacov dostal písomné vysvetlenie od tohto poisťovateľa, alebo
b) uplatnil nárok na náhradu škody proti príslušnému poisťovateľovi žalobou na súde.

38. Okruh sporových strán vymedzuje procesné právo. To, kto je v konaní vecne legitimovaný (aktívne či pasívne), vymedzuje právo hmotné. Vecná legitimácia sa na začiatku konania tvrdí. Aktívnou vecnou legitimáciou sa rozumie také hmotnoprávne postavenie, z ktorého vyplýva subjektu - žalobcovi ním uplatňované právo (nárok), respektíve mu vyplýva procesné právo si tento hmotnoprávny nárok uplatňovať. Súd žalobe vyhovie len vtedy, ak žalobca žaluje osobu, ktorá je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti. Ak sa to v konaní nedokáže, súd žalobu zamietne so záverom o nedostatku pasívnej vecnej legitimácie žalovaného bez ohľadu na prípadné zistenie, že nositeľom pasívnej vecnej legitimácie je iný subjekt, ktorého ale žalobca za žalovaného neoznačil. (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 18. januára 2012, sp.zn. 6 Cdo 214/2011).

39. Preskúmavanie vecnej legitimácie, či už aktívnej (existencia tvrdeného práva na strane žalobcu), alebo pasívnej (existencia tvrdenej povinnosti na strane žalovaného) je súčasťou každého súdneho konania. Súd vecnú legitimáciu skúma vždy aj bez návrhu a aj v prípade, že ju žiadna zo strán sporu nenamieta. Poučenie strany o vecnej legitimácii je teda poučením hmotnoprávnym, kým súd v zmysle § 160 C.s.p. má povinnosť poučovať procesné strany o ich procesných právach a povinnostiach za predpokladu, že tieto nie sú zastúpené advokátom. Poučenie o hmotnom práve nie je súd povinný, ani oprávnený poskytnúť.

40. Prioritne sa súd zaoberal otázkou vecnej legitimácie sporových strán .

41. Žalovaní 1, 2 vzniesli námietku aktívnej vecnej legitimácie žalobcu v 6. rade v konaní.

42. Súd sa oboznámil s argumentáciou žalovaných 1, 2 v tejto súvislosti, preskúmal námietku aktívnej vecnej legitimácie žalobcu v 6. rade a konštatuje, že táto bola uplatnená dôvodne. Avšak aj v prípade, že by odvolací súd považoval uvedenú námietku za irelevantná, bolo by žaloba žalobcu v 6. rade zamietnutá. Pri svojich záveroch po vecnom preskúmaní skutkových tvrdení súd vychádzal zo skutočnosti, že dopravná nehoda pri ktorej prišla o život dcéra žalobcov 1, 2 a sestra žalobcov 3-6 sa stala dňa 23.04.2019. Za moment, ktorým došlo k zásahu do osobnostných práv príbuzných je teda nutné považovať úmrtie mal. Z. C. a od tejto udalosti sa odvodzuje nárok pozostalých na náhradu nemajetkovej ujmy. Žalobkyňa v 6. rade sa narodila a teda získala spôsobilosť mať práva a povinnosti podľa ust. § 7 ods. 1 Občianskeho zákonníka až dňa XX.XX.XXXX, t.j. 14 mesiacov po úmrtí sestry. Z uvedeného je zrejmé, že táto sestru objektívne nemohla poznať, jej smrť tak nebola spôsobilá zasiahnuť do jej osobnostnej sféry, spôsobiť jej nemajetkovú ujmu.

43. Z uvedeného dôvodu teda súd konštatuje, že žalobkyňa v 6. rade v čase vzniku udalosti, ktorá zakladá nárok na nemajetkovú ujmy (úmrtie sestry) nebola nositeľkou práv a povinností, teda nie je založená jej aktívna vecná legitimácia v spore.

44. Žalovaný v 2. rade zároveň bez bližšieho odôvodnenia namietal svoju pasívnu vecnú legitimáciu.

45. V zákone č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla nie je výslovne upravený nárok na priznanie nemajetkovej ujmy v dôsledku usmrtenia pri dopravnej nehode, nezodpovedá to však smernici článku 3 Smernice Rady 72/166/EHS z 24. apríla 1972 o aproximácii právnych predpisov či článku 1 smernice Rady 90/232/EHS zo 14. mája 1990 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel. Obe smernice uvedené vyššie zrušila smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES zo 16. septembra 2009 o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, ktorá v zmysle svojho odôvodnenia č. 1 predstavuje kodifikáciu oboch uvedených smerníc. Toto zrušenie sa stalo účinným v zmysle článku 29 smernice 2009/103/ES v spojení s jej článkom 30 dňa 27. októbra 2009 a keďže dopravná nehoda, ktorá je predmetom prejednávanej veci sa stala 28.7.2012, na prejednávanú vec sa použije Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES zo dňa 16.9.2009. Použitím eurokonformného výkladu pojmov "náhrada škody a škoda na zdraví" v zmysle ust. § 4 ods. 1,2,4 a § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z., o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a s prihliadnutím k samotnému účelu inštitútu povinného zmluvného poistenia sa z hľadiska zodpovednosti za neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby vyvolaný prevádzkou mot. vozidla v rámci náhrady škody odškodňuje aj nemajetková ujma, ktorá bola v dôsledku nehody spôsobená pozostalým obete dopravnej nehody, za ktorú možno priznať náhradu peňažnou formou podľa ust. § 13 ods. 2, 3 Občianskeho zákonníka a ktorú je potrebné v širšom ponímaní považovať za škodu na zdraví podľa § 4 ods. 2 písm. a/ zákona č. 381/2001 Z.z.. Táto náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch, teda spadá do rozsahu povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel. Aj z právnej úpravy poistenia občianskoprávnej povinnosti za škodu spôsobenú prevádzkou mot. vozidiel upravenú v Smerniciach Rady č. 72/ 166/EHS, 90/232/EHS a č. 2009/103/ES vyplýva, že každý členský štát je povinný zabezpečiť, aby zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou vozidiel obvykle sa nachádzajúcich na jeho území bola pokrytá poistením s cieľom ochrany poistených strán a potenciálnych obetí nehôd, aby škody a ujmy v oblasti povinného poistného krytia neostali neuhradené. Táto zodpovednosť musí pokrývať zodpovednosť za ujmu na zdraví spôsobenú všetkým cestujúcim okrem vodiča vyplývajúcu z prevádzky vozidla, ako je to zrejmé z čl. 3 ods. 1 Smernice 72/166/EHS i čl. 1 Smernice 90/232/EHS. Osobám poškodeným v dôsledku havárie motorového vozidla tým má byť zaručené poskytnutie poistného plnenia a priame právo podať žalobu proti poistiteľovi -zodpovednej osobe, pričom v zmysle citovaných smerníc sa za poškodeného považuje akákoľvek osoba, ktorá utrpela ujmu alebo škodu následkom dopravnej nehody, oprávnená na náhradu, pokiaľ ide o akúkoľvek škodu alebo ujmu spôsobenú motorovými vozidlami. Zo znenia uvedených ustanovení vyplýva, že je potrebné rozlišovať ako v prejednávanej veci, tak aj vo všeobecnosti v kontexte povinného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, medzi dvomi odlišnými právnymi inštitútmi. Na jednej strane stojí občianskoprávna zodpovednosť za škodu, spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Na druhej strane stojí pokrytie tejto zodpovednosti povinným poistením resp. náhradným poistným plnením. Tieto dva právne inštitúty sú síce veľmi úzko spojené, ale zároveň sú upravené v práve Únie odlišným spôsobom a v odlišnom rozsahu. Ako totiž rozhodol Súdny dvor

povinnosť poistného krytia cestujúcich, pokiaľ sa stali obeťami nehody spôsobenej vozidlami sa odlišuje od rozsahu ich odškodnenia. Zatiaľ čo povinnosť poistného krytia je zabezpečená a definovaná právnou úpravou Únie, odškodnenie sa spravuje v zásade vnútroštátnym právom. V tejto súvislosti Súdny dvor už uviedol, že cieľom prvej, druhej a tretej smernice nie je harmonizácia režimov zodpovednosti za škodu v členských štátoch a že podľa súčasného práva Únie členské štáty môžu voľne upraviť režim zodpovednosti za škodu, uplatniteľný na poistné prípady vyplývajúce z prevádzky motorových vozidiel. Členské štáty sú však povinné zabezpečiť, aby zodpovednosť za škodu uplatniteľná podľa ich vnútroštátneho práva bola krytá poistením v súlade s ustanoveniami uvedených smerníc. Tento eurokonformný výklad pojmu "náhrada škody, škoda na zdraví" má oporu aj v Rozsudku Súdneho dvora (druhá komora) zo dňa 24.10.2013 vo veci G. C-22/12, kde bolo rozhodnuté, že článok 3 ods. 1 Smernice Rady č. 72/166/ EHS z 24.04.1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, čl. 1 Smernice Rady č. 84/5/EHS z 30.12.1983, o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami, zmenenej Smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2005/14/ES z 11.5.2005 a čl. 1 ods. 1 Smernice Rady č. 90/232/EHS z 14.05.1990, o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravných nehodách, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. Ako už bolo vyššie uvedené obe vyššie uvedené smernice zrušila smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES zo dňa 16. septembra 2009, ktorou bolo vydané ich kodifikované znenie. Podľa bodu 1 citovanej smernice o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinností poistenia tejto zodpovednosti, Smernica Rady č. 72/166/ EHS z 24.04.1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, druhá Smernica Rady č. 84/5/EHS z 30.12.1983, o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami, tretia Smernica Rady č. 90/232/EHS z 14.05.1990, o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/26/ES zo dňa 16.05.2000 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, (štvrtá smernica o poistení mot. vozidiel) boli opakovane podstatným spôsobom menené a doplnené. V záujme jasnosti a prehľadnosti by sa mali tieto štyri smernice, ako aj Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2005/14/ES zo dňa 11.05.2005, ktorou sa menia a dopĺňajú Smernice Rady č. 72/166/EHS, 84/5/EHS, 88/357/EHS a 90/232/EHS a Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/26/ES o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou mot. vozidiel kodifikovať.

46. Podľa čl. 3 posl. veta kapitoly I Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES, poistenie uvedené v 1. pododseku povinne pokrýva škodu na majetku, ako aj ujmu na zdraví.

47. Podľa čl. 9 bod 1 kapitoly 3 citovanej smernice, bez toho, aby bolo dotknuté akékoľvek vyššie poistné krytie, ktoré môže byť stanovené členskými štátmi, každý členský štát požaduje, aby boli ujmy pre ktoré bude poistenie uvedené v čl. 3 povinné, prinajmenšom: a/ v prípade ujmy na zdraví výška minimálneho krytia 1.000.000,- Eur na poškodeného alebo 5.000.000,- Eur na nehodu bez ohľadu na počet poškodených,
b/ v prípade škody na majetku 1.000.000,- Eur na nehodu bez ohľadu na počet poškodených. Ak je to potrebné, môžu členské štáty stanoviť prechodné obdobie najneskôr do 11.06.2012, v priebehu ktorého prispôsobia svoje min. výšky poistného krytia sumám uvedeným v 1. pododseku. Členské štáty, ktoré stanovia uvedené prechodné obdobie o tejto skutočnosti informujú Komisiu a uvedú dĺžku trvania prechodného obdobia. Najneskôr do 11.12.2009 však členské štáty zvýšia poistné krytie najmenej na polovicu úrovne ustanovenej v 1. pododseku.

48. Vzhľadom na kodifikované znenie Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES zo dňa 16. septembra 2009, je výklad podaný rozhodnutím Súdneho dvora aplikovateľný aj na tento prípad. Paušálne vylúčenie náhrady nemajetkovej ujmy, o akú ide v prejednávanej veci, nie je zlučiteľné s výkladom práva Únie v zmysle uvedeného rozhodnutia.

49. Čo sa týka Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2000/26/ES o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, jej účelom je posilniť právne postavenie obete dopravnej nehody, ktorá sa stala na území iného členského štátu, tým že zaviedla osobitný mechanizmus pre mimosúdne odškodnenie obete cezhraničnej dopravnej nehody. Členské štáty boli povinné transponovať ju do svojho národného právneho poriadku najneskôr do 20.07.2002, čo urobila Slovenská republika zákonom č. 430/2003 Z.z., ktorým zmenila a doplnila zákon č. 381/2001 Z.z.. Skoncipoval sa tak inštitút a právne postavenie likvidačného zástupcu na území členských štátov EÚ vrátane Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska (Spojené kráľovstvo vystúpilo z Európskej únie 31. januára 2020) za účelom uľahčenia likvidácie dopravnej nehody na území členských štátov. Článok 4 ods. 4 druhá veta Smernice však nevylučuje právo poškodenej osoby začať konanie priamo proti osobe, ktorá spôsobila nehodu alebo jej poisťovni, uplatňujúc pri tom zásadu lex loci delict, t.j. podľa ktorej je u odškodňovania je v zásade potrebné vychádzať z práva, ktoré platí v mieste dopravnej nehody.

50. V tomto prípade k dopravnej nehode, ktorej obeťou sa stala mal. Z. C. D. došlo na území Slovenskej republiky, pričom vozidlo, ktorým bola ujma spôsobená bolo registrované vo Veľkej Británii a toto nemalo uzavreté povinné zmluvné poistenie. Žalobcovia uplatnili nárok na náhradu nemajetkovej ujmy najprv mimosúdne u Slovenskej kancelárie poisťovateľov (čl. 21), ktorá plní úlohu informačného centra na území Slovenskej republiky. Slovenská kancelária poisťovateľov následne poverila vysporiadaním nároku spoločnosť AVUS International , spol. s r.o. (čl. 11), ktorá však po mimosúdnom uplatnení náhrady škody a nemajetkovej ujmy priamo u žalovaného v 2. rade žalobcom oznámila resp. tlmočila, že nárok na nemajetkovú ujmu tento zamietol s odôvodnením, že tento nie je krytý zákonom č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Napriek opätovnej výzve žalobcov s uvedením zákonnej argumentácie žalovaný v 2. rade svoje stanovisko nezmenil.

51. V kontexte uvedeného súd konštatuje, že žalobcovia využili všetky možnosti, ktoré im ponúka Smernica 2000/26/ES a uplynuli lehoty na mimosúdne vysporiadanie nárokov poškodených likvidačným zástupcom poisťovateľa a odškodňovacím orgánom. Preto je súd toho názoru, že žalovaný v 2. rade ako poisťovňa, oprávnená poskytnúť náhradné poistné plnenie z garančného fondu, vozidla registrovaného na území Veľkej Británie bez povinného zmluvného poistenia, ktoré spôsobilo predmetnú dopravnú nehodu, je vecne pasívne legitimovaným účastníkom konania, a možnosť jeho priamej žalovateľnosti vyplýva z nariadenia Rady č. 44/2001 o súdnej príslušnosti a o uznaní a výkone rozhodnutí v občianskoprávnych a obchodných veciach (Brusel I), ako aj z najnovšej judikatúry Súdneho dvora ES (rozsudok Európskeho súdneho dvora zn. C463/06 zo dňa 13.12.2007).

52. V ustanovení § 11 Občianskeho zákonníka je daná úprava všeobecného osobnostného práva, ktorá má za svoj predmet osobnosť ako celok, ako aj jej jednotlivé hodnoty tvoriace celistvosť - telesnú integritu (život, zdravie, telo a jeho nedotknuteľnosť) a morálnu integritu (všetky formy osobnej slobody, fyzických osôb, ich česť, dôstojnosť, súkromie, dobrá povesť a iné). K vzniku nemajetkovej ujmy na osobnosti fyzickej osoby môže dôjsť vzhľadom na odlišnú povahu jednotlivých hodnôt osobnosti tvoriacich ich fyzickú a morálnu jednotu rôznym spôsobom.

53. Predpokladmi vzniku nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v predmetnom prípade sú:
- existencia ujmy (spočívajúca v poškodení duševného zdravia žalobcov),
- porušenie právnej povinnosti, resp. protiprávny úkon (spočívajúci v konaní tretej osoby zodpovednej za narušenie osobnostných práv žalobcov),
- príčinná súvislosť medzi touto ujmou a protiprávnym konaním.

54. Ak medzi fyzickými osobami existujú sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života, môže porušením práva na život jednej z nich dôjsť k nedovolenému zásahu do práva na súkromie druhej z týchto osôb. Takýmto protiprávnym zásahom tretej osoby do práva na súkromie, resp. práva rodinný život môže byť ďalšiemu účastníkovi vzťahu spôsobená taká ujma, ktorá mu čiastočne alebo úplne bráni naplno napĺňať jeho citové potreby, t.j. nemajetková ujma postihujúca inú ako majetkovú sféru osobnosti, sféru osobnostnú, ku ktorej nepochybne patrí aj citová (emocionálna) ujma. Ak dôjde k smrti jedného z členov rodinného vzťahu, pozostalá osoba môže utrpieť citovú ujmu vo forme šoku, smútku zo straty blízkej osoby a takisto aj spoločenstva (vzťahu) s blízkou osobou.

55. Osobnosť, ktorá je chránená prostredníctvom všeobecného osobnostného práva, v prípade, ak došlo k zásahu do tohto práva, má možnosť využiť právne prostriedky ochrany osobnosti, ktoré sú exemplifikatívne uvedené v ustanovení § 13 Občianskeho zákonníka. Prichádzajú do úvahy, pokiaľ hrozí alebo je spôsobená ujma v osobnostnej nemajetkovej sfére a majú rôznu povahu. Ktoré z týchto právnych prostriedkov príslušná fyzická osoba na ochranu svojej osobnosti uplatní, bude závislé v prvom rade na jej vôli ovplyvnenej predovšetkým intenzitou a povahou protiprávneho zásahu. Zásah do emocionálnej sféry fyzickej osoby, spôsobený protiprávny konaním tretej osoby, následkom ktorého je úmrtie blízkej osoby, zakladá právo domáhať sa ochrany osobnosti podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti. Realizácia tejto ochrany je vo výlučnom záujme osôb, ktoré sú v takom úzkom vzťahu k postihnutej fyzickej osobe, že ochrana integrity jeho osobnosti aj po jeho smrti (tzv. postmortálna ochrana) je ich osobným záujmom; ide o najbližších príbuzných, a to manžela a deti, a ak ich niet, o rodičov (porovnaj napr. rozsudok NS ČR zo dňa 28.02.2005 sp. zn. 30 Cdo 1678/2004, ako aj rozhodnutia NS SR sp. zn. 5 Cdo 265/2009 a 1 Cdo 77/2009, 3 Cdo 228/2012).

56. V prejednávanej veci bolo preukázané, že protiprávnym konaním žalovaného v 1. rade bolo zasiahnuté do práva na život dcéry, u žalobcov v 1. a 2. rade a zároveň sestry, u žalobcov v 3. až 5. rade do práva na súkromie a rodinný život žalobcov, ktorý nastal momentom jej smrti XX.XX.XXXX a ktorého následky v podobe rôznej formy citovej ujmy (šoku, traumy, smútku a straty zo spoločenstva s blízkou osobou) u žalobcov stále pretrvávajú. Porušenie právnej povinnosti páchateľa dopravnej nehody bolo konštatované trestným rozkazom Okresného súdu Spišská Nová Ves zo dňa 25.10.2018, spisová značka 3T/121/2018 právoplatného dňa 14.11.2018, ktorým bol obžalovaný Z. D. bol uznaný za vinného z prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1 Trestného zákona. Konštatovaním porušenia právnej povinnosti je daná príčinná súvislosť medzi touto nemajetkovou ujmou žalobcov 1-5 a protiprávnym konaním páchateľa.

57. Súd dôsledne pristúpil k skúmaniu podmienok a kritérií pre priznanie konkrétnej výšky náhrady nemajetkovej ujmy, vychádzajúc zo závažnosti vzniknutej nemajetkovej ujmy, ako aj okolností, za akých došlo k neoprávnenému zásahu. Zároveň pri rozhodovaní o určení výšky náhrady nemajetkovej zohľadnil rozhodovaciu činnosť všeobecných súdov Slovenskej republiky v súlade s Nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 288/2017 z 5. decembra 2017.

58. Za rozhodujúce skutkové okolnosti považuje skutočnosť, že tragická smrť dcéry a sestry žalobcov 1 -5 bola náhla, nečakaná a došlo ňou k nezvratnej deštrukcii rodinných vzťahov. Zasiahla ju v útlom veku 3 a 1/2 roka, kedy mala celé detstvo a život pred sebou. Nebohá viedla láskyplný život v kruhu svojej rodiny, užívala si bezstarostné detstvo so svojimi súrodencami. Žila s rodičmi a troma súrodencami v spoločnej domácnosti v minulosti v Anglicku, následne na Slovensku. Ako je zrejmé z výpovedí žalobcov 1, 2 medzi nebohou a rodičmi existovali silné citové, sociálne, kultúrne putá vytvorené v rámci ich rodinného života, spoločne tvorili fungujúce rodinné spoločenstvo s dobre vyvinutými sociálnymi a citovými väzbami. V dôsledku nečakanej smrti dcéry žalobcovia 1, 2 dodnes zažívajú pocity smútku zo straty blízkeho človeka, stres. Obaja nesú stratu dieťaťa veľmi zle, najmä žalobkyňa v 2. rade ako matka, ktorá dcéru porodila, odkojila sa od jej smrti vyhýba okoliu, trpí nechutenstvom. Po nehode podľa vyjadrenia žalobcu v 1. rade pôsobila ako "hlúpa, šalená, stresovaná", odmietala kontakt s inými. U žalobcu v 1. rade podľa jeho vyjadrenia pocity zúfalstva vyústili až do pokusu o samovraždu obesením. Rovnako súrodencom sestra chýba. V čase nehody bola najmladším súrodencom, bola šikovná, múdra, jej stratu negatívne pociťujú každodenne

59. Na základe uvedeného súd konštatuje, že žaloba bola zo strany žalobcov 1 až 5 podaná dôvodne, avšak samotné konštatovanie porušenia osobnostných práv ako napr. práva na život, osobnú slobodu, bezpečnosť, práva na súkromie a rodinný život nie je pre žalobcov dostatočným zadosťučinením. Preto priznal žalobcom právo na náhradu za utrpenú nemajetkovú ujmu, pričom pre určení jej výšky prihliadol na spôsob, akým došlo k protiprávnemu zásahu do osobnej integrity žalobcov, ako aj na závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy. Bol toho názoru, že u žalobcov vzniknutá trauma je z ich životov fakticky neodstrániteľná, ničím nereparovateľná, je ju možné iba zmierniť. Žiadna forma morálneho zadosťučinenia podľa ust. § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka nepostačuje k tomu, aby bola primerane vyvážená a zmiernená nemajetková ujma na ich strane, ale ani žiadna hmotná satisfakcia nemôže odčiniť dopad tejto tragickej udalosti, iba zmierniť jeho nemajetkovú ujmu. Stratu a prázdne miesto v srdciach rodičov Z. C. nemôže kompenzovať ani narodenie ďalšej dcéry po jej smrti, ktorá

tiež nesie meno Z.. Na druhej strane však súd musel nevyhnutne prihliadať aj okolnosti, za akých došlo k neoprávnenému zásahu, ktoré významne ovplyvnili rozhodovanie o výške nemajetkovej ujmy. Nemohol ignorovať, že k tragickej nehode výrazne prispeli samotní rodičia nebohej, hrubým zanedbaním rodičovských povinností vyplývajúcich im priamo z ustanovení Zákona o rodine. Je primárne vinou rodičov, že v rozpore s ust. § 28 ods. 1 písm. a) a ods. 2 (druhá veta) Zákona o rodine zanedbali dôslednú starostlivosť o výchovu, zdravie svojej dcéry a porušili povinnosť chrániť záujmy maloletého dieťaťa. Títo zanechali najmladšie, tým pádom i najzraniteľnejšie, ani nie 4-ročné dieťa, hrať sa bez adekvátneho dozoru, iba v prítomnosti síce staršej, avšak tiež iba 9-ročnej sestry, na chodníku v blízkosti cestnej komunikácie. Týmto vystavili riziku ohrozenia nie len nebohú Z. C., ale aj ďalšiu dcéru E., ktoré bez prítomnosti zodpovedného dospelého zanechali vo večerných hodinách - za súmraku, (podľa výsledkov vyšetrovania mesiac apríl 19.25 hod.) samé mimo domova. Pritom zo samotných výpovedí žalobcov 1, 2 i žalobcov 3 až 5 vyplýva, že ani jeden z rodičov nemal žiadny závažný dôvod, pre ktorý sa deťom nemohol venovať, vykonávať nad nimi riadnu kontrolu. Týmto benevolentným postojom tak vystavili obe deti rôznym nebezpečným situáciám, z ktorých jedna (dopravný nehoda) sa pre ich dcéru Z. C. stala fatálnou. Súd zaráža i absolútne nekritický postoj rodičov nebohej k zanedbaniu ich rodičovských povinností vo vzťahu k dcére, s tendenciou nepripustiť ani len čiastočnú spoluzodpovednosť za nehodu dcéry, ku ktorej by v prípade dozoru rodiča nemuselo dôjsť.

60. Judikatúra súdov v oblasti ochrany osobnosti sa zhoduje na primárnom význame vyrovnávacieho charakteru náhrady nemajetkovej ujmy, resp. zmiernení nepriaznivého následku neoprávneného zásahu. Kritériu primeranosti priznávanej peňažnej satisfakcie priamo úmerne zodpovedá aplikácia tzv. statusu obete, ktorú objasnil Európsky súd pre ľudské práva v prípade S. vs. Taliansko (zo dňa 06.03.2007, sťažnosť č. 43662/98), ako i v prípade S. vs. Slovenská republika (zo dňa 09.10.2007, sťažnosť č. 7205/02), kde Európsky súd pre ľudské práva uviedol, že pokiaľ má náprava kompenzačný charakter, jej výška nemusí byť rovnaká, akú by priznal v porovnateľných prípadoch súd, nesmie však byť zjavne neprimeraná okolnostiam prípadu. Pri posudzovaní tejto primeranosti je potrebné zohľadňovať životnú úroveň v danej krajine a tiež to, či priznaná suma nevybočuje z právnej tradície v danej krajine, ako aj to, ako rýchlo sa jej sťažovateľ domohol. I Ústavný súd Českej republiky v rozhodnutí, sp.zn. I. ÚS 2844/14, konštatoval, že pri stanovení výšky čiastky relutárnej náhrady je nutné použiť princíp proporcionality, a to takým spôsobom, že všeobecné súdy porovnajú čiastky tejto náhrady prisúdené v iných prípadoch. Všetky tieto skutočnosti odvolací súd zhodnotil a zohľadniac i sumy priznané v iných, skutkovo príbuzných prípadoch (napr. Krajský súd v Košiciach vo veci sp.zn. 6Co/157/2014, vo veci sp.zn. 5Co/211/2016, Krajský súd v Trenčíne vo veci sp.zn. 5 Co/133/2016, Najvyšší súd SR vo veci sp.zn. 6Cdo 60/2016 a pod.), považoval náhradu nemajetkovej ujmy v sume 17.000,- Eur (viac ako polovicu požadovanej sumy) i s prihliadnutím na okolnosti prípadu pre žalobcov v 1. rade a 2. rade za primeranú a spravodlivú kompenzáciu za neočakávanú a náhlu stratu nebohej.

61. Čo sa týka náhrady nemajetkovej ujmy pre súrodencov, tu súd konštatuje, že v čase nehody mali rodičia štyri maloleté deti, z ktorých bola mal. Z. C. najmladším dieťaťom. Súrodenci mali medzi sebou pekné vzájomné súrodenecké vzťahy, mali sa radi, pomáhali si. Z. C. bola najmladším členom početnejšej rodiny, pričom v čase jej úmrtia mala sestra Ž. 14 rokov, brat D. 8 rokov a sestra E. 9 rokov. Pri rozhodovaní o výške nemajetkovej ujmy pre súrodencov zohľadnil fakt, že súrodenecké väzby boli náhlym tragickým úmrtím Z. C. pretrhnuté i pre ľahkovážny postoj ich rodičov a tak boli súrodenci ochudobnení o časť spoločných zážitkov z detstva. Na druhej strane však zohľadnil, že obdobie detstva je iba určitým časovým úsekom v živote človeka a každý zo súrodencov si do budúcna vytvorí vlastnú rodinu, tak ako sa to stalo dokonca ešte pred dovŕšením plnoletosti u sestry nebohej, Ž., ktorá sa vydala, má manžela, narodilo sa jej dieťa. Súrodenci tak budú vytvárať prioritne vlastné rodinno-sociálne väzby s partnermi, tie pôvodné s rodičmi a súrodencami budú ustupovať do úzadia.

62. Vzhľadom na uvedené skutočnosti súd priznal žalovaným 3 až 5 nemajetkovú ujmu vo výške 5.000,- Eur, pretože túto považoval za primeranú a spravodlivú.

63. V prevyšujúcej časti nárok žalobcov 1-5 ako nedôvodný zamietol.

64. Čo sa týka argumentov strán o limitácii výšky nemajetkovej ujmy súd poukazuje, že existujú štyri prístupy k náhrade nemajetkovej ujmy pozostalých príbuzných:
(a) právny systém, ktorý vylučuje akékoľvek nároky na náhradu tretích osôb, ktoré neboli účastníkmi dopravnej nehody (Holandsko, Bulharsko, pobaltské a škandinávske štáty okrem Švédska);

(b) nemecký právny systém, ktorý nemá výslovnú právnu úpravu, ale náhradu ujmy pozostalých osôb výnimočne pripúšťa súdna prax (Nemecko, Rakúsko, Švajčiarsko, Maďarsko do roku 2013);
(c) románsky právny systém, ktorý má výslovnú právnu úpravu, ale konkrétna výška náhrady nemajetkovej ujmy je striktne limitovaná (Francúzsko, Belgicko, Španielsko, Portugalsko, Veľká Británia) a
(d) právny systém, ktorý má výslovnú právnu úpravu, ale ponecháva na súdnej praxi, aby určila výšku náhrady nemajetkovej ujmy v každom konkrétnom prípade (Taliansko, Grécko, Rumunsko, Maďarsko od roku 2013, Česko od roku 2014).
Súčasný slovenský systém je zaradený do systému nelimitovanej výšky náhrady. Pre určenie výšky primeraného zadosťučinenia v peniazoch sú stanovené dve už vyššie spomínané kritériá, z ktorých musí súd vychádzať a to závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy a okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo a teda samotná závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy nie je jediným a výlučným faktorom pre určenie konečnej výšky zadosťučinenia v peniazoch. Výška peňažnej náhrady je predmetom voľnej úvahy súdu, pričom súd musí prihliadať aj na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo a to jednak vo vzťahu k postihnutej osobe a jednak vo vzťahu k subjektu, ktorý neoprávnený zásah spôsobil. Aby tak bola zabezpečená požiadavka účinného primeraného zadosťučinenia za vzniknutú nemajetkovú ujmu, ako aj požiadavka nezneužívania tohto právneho prostriedku. K argumentácii žalovaného v 2. rade ohľadne primeranej aplikácie ustanovení zákona č. 215/2006 Z.z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi, v časti maximálneho limitu priznanej sumy odškodnenia (50 - násobok minimálnej mzdy) súd udáva, že je zrejmé, že tento zákon primárne upravuje jednorazové finančné odškodnenie osôb, ktorým bola v dôsledku úmyselných násilných trestných činov spôsobená ujma na zdraví, za ktorú sa môže považovať aj smrť, zo strany štátu zastúpeného príslušným orgánom. Dôvodom jeho prijatia bolo najmä prevzatie smernice Rady č. 2004/80/ES zo dňa 29.04.2004 o náhradách obetiam trestnej činnosti do právneho poriadku Slovenskej republiky, a to za účelom uľahčiť komunikáciu medzi členskými štátmi EÚ v otázke odškodňovania osôb poškodených trestnými činmi, a to v tom zmysle, aby poškodený/obeť trestného činu, ktorý je občanom členského štátu EÚ a ktorému bola spôsobená ujma na zdraví v dôsledku trestného činu spáchaného na území iného členského štátu EÚ, než je členský štát, na území ktorého má trvalý pobyt, mohol požiadať o odškodnenie za ujmu na zdraví ten členský štát EÚ, na území ktorého bol trestný čin spáchaný, a to prostredníctvom príslušného orgánu členského štátu EÚ, na území ktorého má trvalý pobyt, na rozdiel od zákona č. 381/2001 Z.z., prijatého za účelom úpravy povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Rozdielnosti týchto zákonov, vrátane účelu ich prijatia, potom zodpovedá i systematika priznávania odškodnenia (rozhodovacím orgánom pre priznanie odškodnenia je v zmysle zákona č. 215/2006 Z.z. orgán štátu - Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky), s pevne stanovenou hornou hranicou, na rozdiel od prejednávaného prípadu, keď subjektom poskytujúcim náhradu nemajetkovej ujmy je právnická osoba, vykonávajúca podnikateľskú činnosť aj v oblasti povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, s určujúcimi kritériami pre stanovenie konkrétnej výšky náhrady nemajetkovej ujmy zadefinovanými v ustanovení § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, bez limitácie maximálne prípustnej výšky odškodnenia; tá by v zmysle ustálenej judikatúry mala zodpovedať atribútu primeranosti, t.j. mala by byť primeraná náhradám priznávaným súdmi v obdobných prípadoch.

65. Na záver teda súd dodáva, že sporové strany v snahe presvedčiť súd prvej inštancie označovali rozhodnutia všeobecných súdov Slovenskej republiky, v ktorých tieto priznávali pozostalým príbuzným rádovo nižšie, ale i rádovo vyššie sumy nemajetkovej ujmy. Rozhodovacia prax súdov v otázke výšky náhrady nemajetkovej ujmy však môže byť východiskom len do určitej miery, keďže každý prípad a jeho okolnosti sú individuálne v každej jednej súdenej veci.

66. Podľa § 255 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

67. Podľa § 257 C.s.p., výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

68. Podľa § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

69. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

70. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol aplikujúc článok 4 ods. 2 základných princípov C.s.p., ako aj ustanovenie § 255 C.s.p., tak že svedčí plne úspešným žalobcom 1-5 v rozsahu 100 % (zo súdom priznanej sumy), pretože stanovenie výšky náhrady finančného zadosťučinenia záviselo od úvahy súdu. Žalobcov nemožno zaťažiť procesnou zodpovednosťou za (ne)predvídanie výsledku na základe úvahy súdu, a preto zamietnutie žaloby vo zvyšnej časti požadovanej nemajetkovej ujmy, nemožno považovať za procesný úspech žalovaných, ale len za dôsledok úvahy súdu. Pri rozhodovaní o náhrade trov bolo potrebné ustáliť, že základom bolo konštatovanie zásahu a vznik ujmy žalobcov 1-5 (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp.zn. 4 Cdo 34/2018, nález Ústavného súdu ČR III. ÚS 170/99 a tiež na komentár k Civilnému sporovému poriadku (Števček M., Ficová S., Baricová J., Mesiarkinová S., Bajánková J., Tomašovič M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C.H. Beck, 2016, s. 926).

71. Čo sa týka náhrady trov konania u žalobcu v 6. rade, ktorý v spore nebol úspešný, súd sa tu zaoberal možnosťou aplikácie ust. § 257 C.s.p., teda nepriznaním náhrady trov konania protistrane z dôvodov hodných osobitného zreteľa. Z obsahu spisu i výpovedí sporových strán súd zistil, že sa jedná o žalobcu bez samostatnej procesnej spôsobilosti, nesvojprávne dieťa útleho veku. V tomto kontexte je zrejmé, že dieťa nemá vlastný príjem, nevlastní hnuteľný či nehnuteľný majetok, je výživou odkázané na svojich rodičov, ktorí zabezpečujú jeho potreby.

72. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti bol súd tohto názoru, že u žalobcu v 6. rade existujú s poukazom na jeho vek a v tomto kontexte odkázanosť na rodičov dôvody hodné osobitného zreteľa, a preto ho k náhrade trov konania žalovaným 1, 2 nezaviazal. Rozhodnutie o priznaní trov protistrane, by tak bolo voči žalobcovi nespravodlivé, až odporujúce dobrým mravom. Navyše bol súd toho názoru, že nepriznanie trov konania žalovaným nezasiahne nepriaznivo do ich majetkovej sféry a nebude mať negatívny dopad na ich ďalšie fungovanie.

73. Podľa § 155 ods. 1, 2 C.s.p., každý má právo konať pred súdom v materinskom jazyku alebo v jazyku, ktorému rozumie. Súd je povinný stranám zabezpečiť rovnaké možnosti uplatnenia ich práv. S prihliadnutím na povahu a okolnosti veci priberie súd tlmočníka. Trovy spojené s tým, že strana koná v materinskom jazyku alebo v jazyku, ktorému rozumie, znáša štát.

74. Keďže žalobkyňa v 2. rade, ako aj žalobkyňa v 5. rade nedokázali v konaní riadne komunikovať a vyjadrovať sa v slovenskom jazyku, súd na návrh ich právneho zástupcu pribral do konania tlmočníka z rómskeho jazyka. Tým bolo zabezpečené ich právo garantované ust. § 155 ods. 1 C.s.p., na konanie pred súdom v materinskom jazyku alebo v jazyku, ktorému rozumejú. Tlmočník si za účasť na pojednávaní vyúčtoval v zákonnej lehote odmenu vo výške 26,56 Eur, ktorú mu súd priznal z prostriedkov štátu uznesením sp.zn. 11C/17/2020-280 zo dňa 20.01.2022.

75. S poukazom na ust. § 155 ods. 2 C.s.p., podľa ktorého trovy spojené s tým, že strana koná v materinskom jazyku alebo v jazyku, ktorému rozumie, znáša štát, súd rozhodol tak ako je to uvedené vo výroku X rozsudku a Slovenskej republike nepriznal nárok na náhradu vyplatených trov tlmočenia.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Spišská Nová Ves písomne v štyroch vyhotoveniach (§ 362 ods. 1 zákona č. 160/2015, Civilný sporový poriadok).

V odvolaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka konania, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané (§ 127 a § 363 Civilný sporový poriadok).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

a) neboli splnené procesné podmienky,
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 Civilný sporový poriadok).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu vyššie uvedenú, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 Civilný sporový poriadok).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov); ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.